

SLOVENSKÁ AKADEMIA VIED

ÚSTAV EKOLÓGIE LESA

Správa o činnosti organizácie SAV za rok 2004

Z v o l e n

Schválené na zasadnutí Vedeckej rady dňa 10.1.2005

.....
RNDr. Ján Kulfan, CSc.

predseda VR ÚEL SAV

.....
Ing. Jozef Váľka, CSc.

riaditeľ ÚEL SAV

SLOVENSKÁ AKADEMIA VIED
ÚSTAV EKOLÓGIE LESA

Správa o činnosti organizácie SAV
za rok 2004

Z v o l e n

Schválené na zasadnutí Vedeckej rady dňa 10.1.2005

RNDr. Ján Kulfan, CSc.
predseda VR ÚEL SAV

Ing. Jozef Váľka, CSc.
riaditeľ ÚEL SAV

Obsah osnovy Správy o činnosti organizácie SAV za rok 2004

I.	Základné údaje o organizácii	3
II.	Vedecká činnosť	6
III.	Vedecká výchova a pedagogická činnosť	13
IV.	Medzinárodná vedecká spolupráca	18
V.	Spolupráca s vysokými školami, inými domácimi výskumnými inštitúciami a s hospodárskou sférou pri riešení výskumných úloh	28
VI.	Aktivity pre Národnú radu SR, vládu SR, ústredné orgány štátnej správy SR a iné subjekty	33
VII.	Aktivity v orgánoch SAV	36
VIII.	Vedecko-organizačné a popularizačné aktivity; ceny a vyznamenania	37
IX.	Činnosť knižnično-informačného pracoviska	48
X.	Hospodárenie organizácie	49
XI.	Nadácie a fondy pri organizácii	51
XII.	Iné významné činnosti	52
I.	Vyznamenania, ocenenia a ceny udelené pracovníkom organizácie v roku 2004 (mimo SAV)	54
II.	Poskytovanie informácií v súlade so zákonom o slobode informácií	54
XIII.	Problémy a podnety pre činnosť SAV	55

PRÍLOHY

- 1. Menný zoznam zamestnancov k 31. 12. 2004*
- 2. Projekty riešené na pracovisku*
- 3. Vedecký výstup - bibliografické údaje výstupov*
- 4. Údaje o pedagogickej činnosti organizácie*
- 5. Údaje o medzinárodnej vedeckej spolupráci*

I. Základné údaje o organizácii

1. Kontaktné údaje

Názov: Ústav ekológie lesa SAV Zvolen

Riaditeľ: Ing. Jozef Váľka, CSc.

tel.: 045-5330914 telefax: 045-5479485 e-mail: valka@sav.savzv.sk

Zástupca riaditeľa: Ing. Peter Zach, CSc. (Zvolen)

tel.: 045-5330914 telefax: 045-5479485 e-mail:
zach@sav.savzv.sk

Zástupca riaditeľa: Doc. Ing. Gabriela Juhásová, CSc. (Nitra)

tel.: 037-7335696 telefax: 037-7335696 e-mail: nruejuha@savba.savba.sk

Vedecký tajomník: Ing. Margita Kuklová, CSc.

tel.: 045-5330914 telefax: 045-5479485 e-mail: kuklova@sav.savzv.sk

Predseda vedeckej rady: RNDr. Ján Kulfan, CSc.

tel.: 045-5330914 telefax: 045-5479485 e-mail: kulfan@sav.savzv.sk

Adresa sídla: Štúrova 2, 960 53 Zvolen

Názvy a adresy detašovaných pracovísk:

Pobočka biológie drevín, Akademická 2, 949 01 Nitra

Vedúci: Doc. Ing. Gabriela Juhásová, CSc.

tel.: 037-7335696 telefax: 037-7335696 e-mail: nruejuha@savba.savba.sk

Výskumná stanica Staré Hory

Vedúci: Ing. Miroslav Saniga, CSc.

tel.: 048-4199268 e-mail: uelsav@bb.sanet.sk

Typ organizácie: príspevková od roku 1993

2. Počet a štruktúra zamestnancov

ŠTRUKTÚRA ZAMESTNANCOV	K	K do 35 rokov		K ved. prac.		F	P
		M	Ž	M	Ž		
Celkový počet zamestnancov	74	9	14	33	41	65	56,39
Vedeckí pracovníci	35	4	4	25	10	33	28,69
Odborní pracovníci VŠ	10	2	1	2	3	9	7,15
Odborní pracovníci ÚS	23	2	9			17	15,83
Ostatní pracovníci	6	1				6	4,72
Doktorandi v dennej forme doktorandského štúdia	9	5	3	5	4	9	7,92

Výsvetlivky:

K - kmeňový stav zamestnancov v pracovnom pomere k 31.12.2004 (uvádzať zamestnancov v pracovnom pomere, vrátane riadnej materskej dovolenky, zamestnancov pôsobiacich v zahraničí, v štátnych funkciách, členov Predsedníctva SAV, zamestnancov pôsobiacich v zastupiteľských zboroch a na základnej vojenskej službe)

F - fyzický stav zamestnancov k 31.12.2004 (bez riadnej materskej dovolenky, zamestnancov pôsobiacich v zahraničí v štátnych funkciách, členov Predsedníctva SAV, zamestnancov pôsobiacich v zastupiteľských zboroch a na základnej vojenskej službe)

P - celoročný priemerný prepočítaný počet zamestnancov

M. Ž – muži, ženy

Priemerný vek všetkých kmeňových zamestnancov k 31.12. 2004: 43,93

Priemerný vek kmeňových vedeckých pracovníkov k 31.12.2004: 47,06

Pozn.: V Prílohe č. 1 uviesť menný zoznam pracovníkov k 31.12.2004 s vyznačením úväzku a riešiteľskej kapacity.

3. Štruktúra vedeckých pracovníkov (kmeňový stav k 31.12.2004)

Pracovníci s hodnosťou				Vedeckí pracovníci v stupňoch		
DrSc.	CSc., PhD.	prof.	doc.	I.	IIa.	IIb.
3	32	1	4	4	13	18

4. Iné dôležité informácie k základným údajom o organizácii a zmeny za posledné obdobie (v zameraní, v organizačnej štruktúre a pod.)

Budova v ktorej je sídlo Ústavu ekológie lesa vo Zvolene patrí celá ústavu a ku koncu roka 2004 je majetkoprávne vysporiadaná aj s pozemkom. Máme vypracovaný zámer na hospodárne využívanie tejto budovy. Náš zámer s prenajímaním všetkých voľných (dočasne prebytočných) priestorov v budove sa nám zatiaľ v plnej miere nepodaril. Momentálne situácia v meste Zvolen a aj v centre mesta je taká, že ponuka presahuje dopyt a tak stále nemáme obsadené všetky voľné priestory. Hľadáme nájomníkov, ktorí sú ochotní prenajímané priestory si upraviť na vlastné náklady a podľa svojich potrieb (nové priečky, nové sociálne zariadenia a pod.).

Vďaka ústretovosti P SAV a poskytnutia finančných prostriedkov z centrálnych zdrojov sme vysporiadali kúpou pozemok, na ktorom je budova postavená včítane dvora.

V budúcnosti bude potrebné dobudovať uzavretie dvora, čo bude veľkým prínosom pre ústav a koncepčne bude zapadať aj do územného plánu mesta Zvolen.

II. Vedecká činnosť

1. Domáce projekty

ŠTRUKÚRA PROJEKTOV	Počet	Pridelené financie na r. 2004
1. Vedecké projekty VEGA, na ktoré bol v r. 2004 udelený grant	11	1 239 000.-
2. Projekty APVT, na ktoré bol v roku 2004 udelený grant	2	3 459 000.-
3. Vedecko-technické projekty, na ktoré bol v r. 2004 udelený grant	-	-
4. Projekty riešené v rámci ŠPVV a ŠO	-	-
5. Projekty riešené v centrách excelentnosti SAV	-	-
6. Iné projekty (ústavné, na objednávku rezortov a pod.)	2	170 000.-

Do bodu 3 zaradiť projekty financované z prostriedkov privatizácie Slovenských telekomunikácií a projekty SAV na spoluprácu s priemyslom. Medzinárodné projekty uviesť v kapitole IV.
Medzinárodná vedecká spolupráca (bod 2, 3)

Bližšie vysvetlenie je v *Prílohe č. 2*

2. Najvýznamnejšie výsledky vedeckej práce:

a) základného výskumu

Evidenčné číslo projektu: 2/3006/23

Názov projektu: **Ekológia živočíchov pozdĺž vertikálneho gradientu lesov Západných Karpát (Animal ecology along vertical gradient of forests in Western Carpathians Mts)**

Inštitúcia udeľujúca grant: VEGA MŠ a SAV Bratislava

Zvýšená populačná hustota podkôrníkov (Coleoptera, Scolytidae) v smrekových ekosystémoch strednej Európy a z nej vyplývajúce negatívne dopady na prírodu a spoločnosť, ako aj ohrozenosť niektorých zriedkavých druhov predátorov, podmienili orientáciu výskumu na poznanie prirodzeného bioregulačného komplexu podkôrneho hmyzu na smreku obyčajnom (*Picea abies*). Súčasťou tohto komplexu je aj d'ateľ d'ubník trojprstý (*Picoides tridactylus*), u ktorého bola v priebehu šiestich rokov študovaná potrava s využitím rádiotelemetrických a značkovacích metód, ako aj rozborom exkrementov. V potrave d'ubníka prevládali pavúky (Araneidea), larvy fuzáčov (Cerambycidae) a podkôrniky. Dospelé vtáky konzumovali v hniezdnom období hlavne larvy fuzáčov, v mimohniezdnom období v ich potrave prevládali larvy a imága rôznych druhov podkôrníkov. Potravu mláďat tvorili prevažne pavúky a larvy fuzáčov. Výsledky ukázali, že predácia podkôrníkov d'ubníkom trojprstým vykazuje v priebehu roka sezónne zmeny a je najnižšia v hniezdnom období. Zabezpečenie existencie populácie d'ubníka trojprstého ako významného predátora podkôrneho hmyzu predpokladá zachovanie jeho habitatu s prítomnosťou spoločenstiev podkôrníkov a fuzáčov (Krištín, Pecháček)

**Increased density of bark beetles (Coleoptera, Scolytidae) in Norway spruce ecosystems in Central Europe and resulting negative impacts on nature and society, together with threats to some scarcer predators of bark beetles, have led to intensive research on natural enemies of bark beetles. The three-toed woodpecker (Picoides tridactylus) is a typical representative of a bioregulative complex of bark beetles in boreal forests. Its diet was studied during six successive years using radio-tracking and marking methods, and by analysing the feces. The overall diet composition of adult three-toed woodpeckers was dominated by spiders (Araneidea), the larvae of longhorn beetles (Coleoptera, Cerambycidae) and bark beetles. Adult birds consumed longhorn beetle larvae primarily during nesting, while imagoes and larvae of various bark beetles were prevailing during the non-nesting period. In the diet of nestlings spiders and larvae of longhorn beetles were predominating. The consumption of bark beetles by the three-toed woodpecker varies throughout the year, being the lowest during nesting. Securing the habitat requirements of bark- and wood boring beetles is critical to maintain viable three-toed woodpecker populations (Krištín, Pecháček)*

PECHACEK, Peter – KRIŠTÍN, Anton. Comparative diets of adult and young Threetoed Woodpeckers in a european alpine forest community. *J. Wildl.Manag.* Vol. 68, 2004, p. 683-693. (IF₂₀₀₃ = 1,497)

b) aplikačného typu (uviesť používateľa)

Evidenčné číslo projektu: 2/4020/04

Názov projektu: **Význam biotických činiteľov poškodzujúcich dreviny v urbanizovanom prostredí, vo vybraných dendrologických objektoch a lesných hospodárskych celkoch Slovenska (Importance of biotic factors participating in damage of woody plants in urban environment, selected dendrological objects and woodland economic units of Slovakia)**

Inštitúcia udeľujúca grant: VEGA MŠ a SAV Bratislava

Používateľ: Správcovia verejnej zelene, MÚ, OÚ

Hubu *Cryphonectria parasitica* (Murr.) Barr, pôvodcu rakoviny kôry gaššana jedlého a dubov sme izolovali z dvoch nových lokalít (Pernek, Petrovce). Do roku 2004 sa počet lokalít s výskytom tejto huby zvýšil na 36. Významný je jej prvý výskyt na Východnom Slovensku (Petrovce). Genetickú variabilitu izolátov sme stanovili európskymi testerami. Podľa nich sme izoláty tejto huby zadeli do 10 vegetatívne kompatibilných (v-c) skupín. V Malokarpatskej podoblasti pestovania gaššana jedlého prevládajú kmene kompatibilné s v-c skupinou EU-13, kým v ostatných podoblastiach dominuje EU-12. Potvrdili sme prítomnosť dsRNA ako nositeľa hypovirulencie v 8 izolátoch z 5 lokalít gaššana jedlého (Limbach, Modra, Stredné Plachtince, Horné Lefantovce, Arborétum Mlyňany). Tieto domáce hypovirulentné kmene sú účinnejšie pri ošetrovaní rakovinových rán ako doteraz používané konvertované francúzske a maďarské izoláty (G. Juhásová, M. Kobza, K. Adamčíková).

** The fungus *Cryphonectria parasitica*, causal agent of oak and chestnut blight, was isolated from two new localities (Pernek and Petrovce). The number of localities infected with this fungus has increased to 36 to the end of 2004. Significant is the first occurrence of it in East Slovakia (locality Petrovce). Genetic variability of isolates was determined by European testers. Ten v-c groups were identified by pairing with these testers. In Malokarpatská subregion of chestnut cultivation strains compatible with EU-13 v-c group prevail, in others subregions EU-12 is dominant. The presence of dsRNA, agents of hypovirulence, was confirmed in eight isolates from five localities (Limbach, Modra, Stredné Plachtince, Horné Lefantovce, Arborétum Mlyňany). These own hypovirulent isolates are more efficient for treatment of chestnut blight cankers than till now used converted french and hungarian isolates (G. Juhásová, M. Kobza, K. Adamčíková).*

JUHÁSOVÁ, Gabriela - KOBZA, Marek - ADAMČÍKOVÁ, Katarína. Diversity of *Cryphonectria parasitica* (Murr.) Barr vegetative compatibility (vc) types in Slovakia. In *III International Chestnut Congress, October 20-23, 2004, Chaves, Portugal*. Chaves: Vila Real, 2004b, p. 160.

c) medzinárodných vedeckých projektov (uviesť zahraničného partnera alebo medzinárodný program)

Evidenčné číslo projektu: CARBOMONT EVK 2 - C T2001 – 00125, 5. rámcový projekt EÚ

Názov projektu: **Effects of land-use changes on sources, sinks and fluxes of carbon in European mountain areas (úloha: Hemi-surface area of above-ground organs of plant taxa populations of non-mown and mown meadows at the locality Poľana – Snohy).**

Inštitúcia udeľujúca grant: Ústav krajinnej ekológie SAV, Štefánikova 3, Bratislava (zmluva o dielo)

Na lokalite Poľana – Snohy rástlo na nekosenej lúke 36 bylenných druhov, z toho 31 % druhov tráv (vrátane jednej ostrice) a 69 % druhov ostatných bylín. Polovičný povrch bylín dosiahol 3,977228 m².m⁻², ich listov 3,241607 m².m⁻², stoniek 0,577239 m².m⁻² a reprodukčných orgánov 0,158282 m².m⁻². Z celkového povrchu bylín tvoril povrch 11 najväčších druhov až 84 %, kým povrch 11 najmenších druhov len 1 %. V porovnaní s predchádzajúcim vlhším rokom 2003 bol povrch bylín vyšší o 39 %, ich listov o 55 %, kým povrch stoniek bol menší o 1,4 % a reprodukčných orgánov o 15 %. Na kosenej lúke rástlo 34 bylenných druhov, z toho 29 % druhov tráv (vrátane jednej ostrice) a 71 % druhov ostatných bylín. Polovičný povrch bylín dosiahol 4,023613 m². m⁻², pričom podiel listov činil 2,955309 m².m⁻², stoniek 0,803882 m².m⁻² a reprodukčných orgánov 0,264422 m².m⁻². Z celkového povrchu bylín tvoril povrch 11 najväčších druhov až 81 %, kým povrch 11 najmenších druhov len 2,7 %. V porovnaní s nekosenujúcou lúkou bol povrch bylín väčší len o 1,2 %. Väčšia bola plocha stoniek o 39 % a reprodukčných orgánov o 67 %, menšia bola plocha listov o 9 % (J. Kukla, M. Kuklová, B. Schieber).

** In the locality Poľana – Snohy, a non-mown meadow, we have found 36 herb species, from which 31 % were grass species (one sedge included) and 69 % other herb species. The hemi-surface area of herbs reached 3.977228 m².m⁻², from which leaves were 3.241607 m².m⁻², stalks 0.577239 m².m⁻² and generative organs 0.158382 m².m⁻². From the total herb surface was the surface of the 11 biggest species even 84 %, while the surface of the 11 smallest species was only 1 %. In comparison with the wetter preceding year 2003 was the surface of herbs higher by 39 %, of their leaves by 55 %, while the surface of stalks was lower by 1.4 % and the surface of generative organs by 15 %. In a mown meadow of the same locality we have found 34 herb species: from which 29 % were grass species (one sedge included) and 71 % were other herb species. The hemi-surface area of herbs reached 4.023613 m².m⁻², from which leaves were 2.955309 m².m⁻², stalks 0.803882 m².m⁻² and generative organs 0.264422 m².m⁻². From the total herb surface was the surface of the 11 biggest species 81 %, while the surface of the 11 smallest species was only 2.7 %. Compared to the non-mown meadow, the surface of herbs was higher by 1.2 % only. Bigger was the surface of stalks -- by 39 % and of reproductive organs -- by 67 %, lower was the leaf surface --9 % (J. Kukla, M. Kuklová, B. Schieber).*

KUKLA, Ján - KUKLOVÁ, Margita - SCHIEBER, Branislav. *Hemi-surface area of above-ground organs of plant taxa populations of non-mown and mown meadows at the locality Poľana – Snohy*. Zvolen: ÚEL SAV, Final report, 2004. 23 p.

3. Vedecký výstup (Knižné publikácie uviesť v Prílohe č. 3)

PUBLIKAČNÁ*, PREDNÁŠKOVÁ A EDIČNÁ ČINNOSŤ	Počet v r. 2004 a doplnky z r. 2003
1. Vedecké monografie vydané doma	1
2. Vedecké monografie vydané v zahraničí	1
3. Knižné odborné publikácie vydané doma	-
4. Knižné odborné publikácie vydané v zahraničí	-
5. Knižné popularizačné publikácie vydané doma	-
6. Knižné popularizačné publikácie vydané v zahraničí	-
7. Kapitoly v publikáciách ad 1/	6
8. Kapitoly v publikáciách ad 2/	-
9. Kapitoly v publikáciách ad 3/	1
10. Kapitoly v publikáciách ad 4/	-
11. Kapitoly v publikáciách ad 5/	-
12. Kapitoly v publikáciách ad 6/	-
13. Vedecké práce v časopisoch evidovaných v Current Contents	10
14. Vedecké práce v ostatných časopisoch	31/32
15. Vedecké práce v zborníkoch	
15a/ recenzovaných	7/2
15b/ nerecenzovaných	23/6
16. Recenzie vedeckých prác vo vedeckých časopisoch	1/1
17. Prednášky a vývesky na vedeckých podujatiach s min. 30% zahraničnou účasťou	
17a/ prednášky	10/2/1
17b/ vývesky	22/3/1
17c/ abstrakty	21/2
18. Ostatné prednášky a vývesky	
18a/ prednášky	14/1
18b/ vývesky	1
18c/ abstrakty	3
19. Vydávané periodiká evidované v Current Contents	-
20. Ostatné vydávané periodiká	2
21. Vydané alebo editované zborníky z vedeckých podujatí	1
22. Vysokoškolské učebné texty	-
23. Vedecké práce uverejnené na internete	3
24. Preklady vedeckých a odborných textov	-

* Uviesť, ak je publikácia aj na elektronickom nosiči alebo iba na elektronickom nosiči

4. Vedecké recenzie, oponentúry

Vyžiadané recenzie rukopisov monografií a vedeckých prác v zahraničných časopisoch, príspevkov na konferencie s medzinárodnou účasťou, oponovanie grantových projektov	Počet v r. 2004 a doplnok z r. 2003 73/0
---	--

Barna, M.:	1 oponentský posudok projektu APVT
Bublinec, E:	1 oponentský posudok projektu VaV 2 oponentské posudky rukopisov monografií 5 vyžiadanych recenzií rukopisov pre rôzne časopisy 11 posudkov projektov APVT 1 vyžiadany oponentský posudok zahraničného grantového projektu
Ivanová, H.:	1 oponentský posudok projektu APVT
Juhásová, G.:	1 recenzný posudok pre prof. Dr. H.c. Ing. Miroslava Stolinu, DrSc.: 65 rokov vývoja náuky o ochrane lesa na Slovensku. 8 recenzií rukopisov pre zborník z medzinárodnej konferencie: XVI. Slovak and Czech Plant Protection Conference
Krištín, A.:	11 oponentských posudkov projektov VEGA 5 oponentských posudkov projektov GAČR 2 oponentské posudky na projekty APVT 7 oponentských posudkov pre renomované zahraničné časopisy (Science, Journal of Ethology, Biological Studies, Sylvia, Acta ornithologica, Folia zoologica, Acrocephalus)
Kukla, J.:	2 oponentské posudky APVT
Kuklová, M.:	1 oponentský posudok projektu APVT
Kulfan, J.:	1 oponentský posudok pre GAV
Mercel, F.:	1 oponentský posudok projektu APVT 9 recenzných posudkov príspevkov na konferencie s medzinárodnou účasťou
Mihál, I.:	1 oponentský posudok na projekt VEGA
Zach, P.:	2 oponentské posudky projektov VEGA

5. Citácie

CITÁCIE	Počet v r. 2003 a doplnok za r. 2002
Citácie vo WOS	38
Citácie podľa iných indexov a báz s uvedením prameňa	96/20/6
Citácie v monografiách, učebniciach a iných knižných publikáciách	72/2

Pozn.: Pri všetkých položkách je potrebné uviesť len tie práce, ktorých aspoň jeden autor (zamestnanec organizácie) je spolu s adresou pracoviska uvedený v autorskom kolektíve (týka sa aj autorov uvedených pod čiarou – on leave,, etc). Neuvádzať autocitácie. Citácie spracovať za ústav ako celok, nie iba sumarizovať podľa jednotlivých pracovníkov. Zoznam citácií stačí dodať len v jednom vyhotovení, prípadne iba v elektronickej forme.

6. Patentová a licenčná činnosť

- a) Vynálezy, na ktoré bol udelený patent v roku 2004 -
- b) Vynálezy prihlásené v roku 2004 -
- c) Predané licencie -

7. Komentáre k vedeckému výstupu a iné dôležité informácie k vedeckým aktivitám pracoviska

-

III. Vedecká výchova a pedagogická činnosť

1. Údaje o doktorandskom štúdiu

Forma	Počet k 31.12.2004				Počet ukončených doktorantúr v r. 2004						
	Doktorandi				úspešnou obhajobou				uplynutím času určeného na štúdium	neobhájením dizertačnej práce alebo neudelením vedeckej hodnosti	Predčasné ukončenie z dôvodov
celkový počet		z toho novoprijatí						rodinných, zdravotných a iných, resp. bez udania dôvodu			nevykonania odbornej skúšky
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž				
Denná	5	4	2	-	1	1	1	-	-	-	
Externá	9	5	1	-	-	-	1	-	2	-	

Denné doktorandské štúdium: P. Baláž, K. Bučinová, I. Havranová, R. Hlaváčik, M. Kobza, E. Krekulová, B. Kršiak, G. Nociarová, R. Sásik

Externé doktorandské štúdium (pre vlastné pracovisko): P. Kaňuch

Externé doktorandské štúdium (pre iné pracovisko): L. Hlôška, M. Žiačik, S. Gáperová, M. Sárossy, A. Firtová, L. Vavrová, P. Čadek, T. Olšovský, E. Janíková, J. Macko, J. Jecková, A. Sanitrár, M. Sanitrár

2. Zmena formy doktorandského štúdia

	Počet
Preradenie z dennej formy na externú	1
Preradenie z externej formy na dennú	-

3. Prehľad údajov o doktorandoch, ktorí ukončili doktorandské štúdium úspešnou obhajobou

Meno doktoranda	Forma DŠ	Deň,mesiac, rok nástupu na DŠ	Deň,mesiac, rok obhajoby	Číslo a názov vedného odboru	Meno a organizácia školiteľa	Fakulta udeľujúca vedeckú hodnosť
D. Zelinková	denná	1.10.2000	9.6.2004	*	**	***
M. Pastirčák	denná	28.8.2000	26.1.2004	*	**	***

Mgr. Diana Zelinková

- * Číslo a názov vedného odboru: 15-21-9 Ekológia
- ** Meno a organizácia školiteľa: Ing. Peter Zach, CSc., Ústav ekológie lesa SAV Zvolen
- *** Fakulta udeľujúca vedeckú hodnosť: Lesnícka fakulta TU Zvolen

Mgr. Martin Pastirčák

- * Číslo a názov vedného odboru: 41-97-9 Ochrana rastlín
- ** Meno a organizácia školiteľa: RNDR. Antónia Šrobárová, DrSc., Botanický ústav SAV Bratislava
- *** Fakulta udeľujúca vedeckú hodnosť: FAPZ SPU Nitra

4. Údaje o pedagogickej činnosti

PEDAGOGICKÁ ČINNOSŤ	Prednášky		Cvičenia *	
	doma	v zahraničí	doma	v zahraničí
Počet prednášateľov alebo vedúcich cvičení**	9 (19 predmetov)	-	3 (10 predmetov)	-
Celkový počet hodín v r. 2004	309	-	179	-

* – vrátane seminárov, terénnych cvičení a preddiplomovej praxe

** – neuvádzať pracovníkov, ktorí sú na dlhodobých stážach na univerzitách

Prehľad prednášateľov predmetov a vedúcich cvičení, s uvedením názvu predmetu, úväzku, katedry a vysokej školy je uvedený v **Prílohe č. 4**

Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako vedúci alebo konzultanti diplomových prác:
5 (G. Juhásová, J. Šteffek, A. Krištín, Ľ. Ditmarová, E. Bublinec)

Počet vedených alebo konzultovaných diplomových prác:
21 (G. Juhásová 1, J. Šteffek 14, A. Krištín 3, Ľ. Ditmarová 1, E. Bublinec 2)

Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako školitelia doktorandov (PhD.) :
12 (F. Mercel, G. Juhásová, F. Tokár, J. Šteffek, A. Krištín, P. Zach, J. Kulfan, M. Barna, A. Cicák, I. Mihál, E. Bublinec, J. Kukla)

Počet oponovaných dizertačných a habilitačných prác:
15 (F. Mercel 3, F. Tokár 1, J. Šteffek 1, A. Krištín 4, P. Zach 1, J. Patočka 1, E. Bublinec 3, J. Kukla 1)

Počet pracovníkov, ktorí oponovali dizertačné a habilitačné práce:

8 (F. Mercel, F. Tokár, J. Šteffek, A. Krištín, P.Zach, J. Patočka, E. Bublinec, J. Kukla)

Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia komisií pre obhajoby doktorandských dizertačných prác:

6 (F. Mercel, G. Juhásová, F. Tokár, A. Krištín, E. Bublinec, J. Kukla)

Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia komisií pre obhajoby doktorských dizertačných prác:

1 (E. Bublinec)

Počet pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia komisií, resp. oponenti v inauguračnom alebo habilitačnom konaní na vysokých školách:

3 (G. Juhásová, F. Tokár, E. Bublinec)

Menný prehľad pracovníkov, ktorí boli menovaní do spoločných odborových komisií pre doktorandské štúdium:

G. Juhásová (SOK pre ochranu rastlín, SOK pre mykológiu), J. Požgaj (SOK pre krajinné inžinierstvo), F. Tokár (SOK pre ekológiu lesa, SOK pre pestovanie lesa), A. Krištín (OK pre zoológiu - PriFUK Praha, podpredseda SOK pre ekológiu, SOK pre zoológiu), E. Bublinec (SOK pre ekológiu, SOK pre pedológiu), J. Kukla (SOK pre ekológiu, SOK pre pedológiu)

Menný prehľad pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia vedeckých rád fakúlt a univerzít:

E. Bublinec (FEE TU B. Štiavnica, LF TU Zvolen), J. Šteffek (FEE TU B. Štiavnica)

Menný prehľad pracovníkov, ktorí získali vyššiu vedeckú, pedagogickú hodnosť alebo vyšší kvalifikačný stupeň (s uvedením hodnosti/stupňa):

PhD.: D. Zelinková, M. Pastirčák

5. Zoznam spoločných pracovísk SAV s vysokými školami s uvedením stručných výsledkov spolupráce

Nezmluvná dohoda o spolupráci s Prírodovedeckou fakultou UK v Bratislave

Pracovník ústavu je podpredsedom a ďalší je členom Spoločnej odborovej komisie SOK 15-25-9 pre výchovu vedeckých pracovníkov v odbore pedológia, ktorá má sídlo na PriF-UK v Bratislave. Pracovníci ústavu sú pravidelne členmi komisií pre obhajoby dizertačných prác a často sú poverení aj vedením obhajoby ako predsedovia komisií. Predniesli aj viaceré prednášky na seminároch organizovaných Katedrou pôdoznanectva.

Dohoda o spolupráci medzi SPU Nitra a SAV Bratislava

V roku 2004 sa v rámci tejto spolupráce zabezpečovali prednášky a cvičenia, ktoré sú odpočítované v rámci údajov o pedagogickej činnosti. Pracovníci ústavu boli členmi habilitačných komisií, oponentmi dizertačných prác a členmi komisií pre ich obhajoby.

Dohoda je konkretizovaná na podmienky Ústavu ekológie lesa SAV Zvolen za účelom zabezpečenia výchovy a vzdelávania, vedecko-výskumnej činnosti, vedeckej prípravy a ďalších aktivít. Doba platnosti dohody je od 20. 12. 1996 bez obmedzenia.

Ekologické laboratórium v regióne stredného Slovenska

Laboratórium vzniklo na základe spolupráce ÚEL SAV s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici a Technickou univerzitou vo Zvolene. V roku 2004 pracovníci ÚEL SAV boli členmi viacerých komisií na UMB pre výberové konania pre profesorov a docentov. Prehlbovala sa ďalej vzájomná kooperácia pracovísk na báze výhodnosti (poskytovanie techniky, laboratórnych priestorov a špecifických služieb – chemické rozbory, spolupráca na syntetizovaní parciálnych výsledkov, odborná prednášková činnosť a pod.).

Centrum pre výskum dreva ÚEL SAV a DF TU

V roku 2004 sa školila ďalšia doktorandka a Centrum sa rozšírilo o problematiku ekológie. Zameranie činnosti Centra je orientované na oblasť základného a aplikovaného výskumu (štruktúra a vlastnosti dreva, biodegradačné procesy, vlastnosti a využitie dreva cenných listnáčov a introdukovaných drevín, lesohospodárske a pestovné opatrenia primárne zlepšujúce kvalitu dreva atď.) a na budovanie a využívanie prístrojového parku, vedeckú výchovu a edukačný proces.

Centrum vedeckého turizmu

Centrum vedeckého turizmu (CVT) pri Ústave ekológie lesa SAV vzniklo na podporu transferu základného výskumu do spoločenskej praxe a pre propagáciu týchto poznatkov v laickej verejnosti. Ide o finančne samostatnú neziskovú entitu, na činnosti ktorej sa podieľajú vedeckí pracovníci ÚEL SAV, ale v nadväznosti na Dohodu o spolupráci medzi SAV a Technickou univerzitou vo Zvolene aj pedagogickí pracovníci univerzity. Činnosť CVT bola aj v roku 2004 mimoriadne bohatá. Jeho pracovníci dostali pozvanie z Agrolesnickej fakulty Univerzity College Dublin v Írsku, kde sa zoznámili s organizáciou využívania prírodných zdrojov pre vedecký turizmus a získali potrebné know how.

6. Iné dôležité informácie k pedagogickej činnosti

Potešiteľná je skutočnosť, že pracovníci ústavu sú stále žiadaní o výučbu na univerzitách. Za významný moment z hľadiska ústavu možno označiť aj skutočnosť, že jeho pracovníci

dostávajú pozvania na seminárne prednášky do zahraničia (UCC Dublin, MZLU Brno, univerzity v Cödölö a v Budapešti, Karlova univerzita v Prahe, atď.).

IV. Medzinárodná vedecká spolupráca

1. Aktívne medzinárodné dohody organizácie s uvedením partnerského pracoviska v zahraničí, doby platnosti, náplne a dosiahnutých výsledkov, vrátane publikácií, ktoré zo spolupráce vyplynuli

Názov projektu: **Behavioural ecology of endangered species *Lanius minor***. Trojstranný projekt s Rakúskou akadémiou vied (KLIVV) a CSIC (Almeria, Španielsko).

Zodpovedný riešiteľ: RNDr. Anton Krištín, CSc.

Dátum začiatku/ukončenia riešenia projektu: priebežný projekt

Prideľovateľ finančných prostriedkov: CSIC, Almeria, Spain, Konrad Lorenz Institut für vergleichende Verhaltensforschung, Öster. Akademie der Wissenschaften, Wien, Austria.

Dosiahnuté výsledky: Pri nadbytku potravinovej ponuky chrústov v troch „chrústich“ rokoch a v porovnaných troch normálnych bolo u modelového druhu *Lanius minor* zistené, že v prípade tohto prirodzeného nadbytku vhodnej potravy dochádza k vyššej produkcii vajec, ale paradoxne aj k vyššej strate pri liahnutí vajec ako v normálnych rokoch. Pripisuje sa to prudkým výkyvom v početnosti tejto na bielkoviny a alkaloidy bohatej potrave.

HOI, H.- KRISTIN, Anton.-VALERA, F.- HOI, CH. Clutch enlargement in lesser gray shrikes (*Lanius minor*) in Slovakia when food is superabundant: A maladaptive response?. – *Auk*, Vol. 101, 2004, p. 191-198.(IF₂₀₀₃ = 1,597)

V r. 2004 vyšla horeuvedená publikácia v časopise *Auk* (IF 1,597) a 2 ďalšie sú v recenznom pokračovaní v zahraničných CC časopisoch, 4 referáty boli prednesené na významných medzinárodných fórach.

Názov projektu: **Woodpeckers**. Projekt riešený v spolupráci s NP Berchtesgaden, Nemecko. Viacstranný projekt.

Zodpovedný riešiteľ: RNDr. Anton Krištín, CSc.

Dátum začiatku/ukončenia riešenia projektu: 01.2002 –12.2005

Dosiahnuté výsledky: V potrave druhu *Picoides tridactylus* ako hlavného konzumenta lykožrúta smrekového bolo zistené, že lykožrút nepatrí k najvýznamnejším zložkám potravy mláďat, ale vyskytuje sa hlavne v potrave dospelých vtákov v mimohniezdnom období. Počas celého roka sú najvýznamnejšou zložkou potravy drevokazné larvy *Cerambycidae*.

PECHACEK, P. - KRIŠTÍN, Anton. Comparative diets of adult and young Threetoed Woodpeckers in a european alpine forest community. *J. Wildl.Manag.* Vol. 68, p. 683-693. (IF 1,497)

V r. 2004 vyšla 1 publ. v čas. *J. Wildlife Management*.

Názov projektu: **Ornithologische Schriftenschau** (abstrakty slovenských zooloogických periodík). Projekt riešený v spolupráci s Deutsche ornithologische Gesellschaft (Dr. Wittenberg). Viacstranný projekt.

Dátum začiatku/ukončenia riešenia projektu: 1993/ trvalý projekt

Zodpovedný riešiteľ: RNDr. Anton Krištín, CSc.

Rovnomenné periodikum vychádza priebežne, v r. 2004 bolo abstraktovaných 28 článkov

2. **Aktívne bilaterálne medzinárodné projekty nadväzujúce na medziakademické dohody (MAD) – uviesť počet**

Názov projektu: **Forest ecosystems response to global changes and environmental pollution in South-Eastern and Central Europe: consequence for sustainable forest management.**

Vedúci projektu: Ing. Jozef Váľka, CSc., Ing. Peter Zach, CSc.

Dátum začiatku/ukončenia: III/2003 – XII/2005

Spoluriešiteľská inštitúcia: Bulharská akadémia vied - Lesnícky výskumný ústav, Sofia

Názov projektu: **Behavioural ecology of endangered species *Lanius minor*.**

Zodpovedný riešiteľ: RNDr. Anton Krištín, CSc.

Dátum začiatku/ukončenia: priebežne

Spoluriešiteľská inštitúcia: Institute of Zoology of Chinese Academy of Sciences, China, a CSIC- Consejo superior de investigaciones científicas, Almeria, Spain, Konrad Lorenz Institute of comparative Ethology AAS, Wien, Austria

Názov projektu: **Bird, bat and grasshopper communities along vertical gradient – Intercontinental comparison**

Zodpovedný riešiteľ: RNDr. Anton Krištín, CSc., Mgr. Peter Kaňuch

Dátum začiatku/ukončenia riešenia projektu: 2003–2006

Spoluriešiteľská inštitúcia: Institute of Zoology of Chinese Academy of Sciences, China

Názov projektu: **Huba *Cryphonectria parasitica* (Murr.) Barr ako pôvodca poškodenia gaštanu jedlého (*Castanea sativa* Mill.) na Slovensku a v Maďarsku. (Fungus *Cryphonectria parasitica* (Murr.) Barr as a causal agent of damage of European chestnut (*Castanea sativa* Mill.) in Slovakia and Hungary).**

Zodpovedný riešiteľ: doc. Ing. Gabriela Juhásová, CSc.

Dátum začiatku/ukončenia: 01.01.2004/31.12.2006

Spoluriešiteľ: Univerzita Debrecén – Poľnohospodárske centrum, Katedra ochrany rastlín, Západomaďarská univerzita, Ústav ochrany lesa a dreva Šoproň, Stanica ochrany rastlín a pôdy Budapešť-Gödöllő, Fytofarm, a.s. Bratislava

3. **Účasť pracoviska na riešení multilaterálnych projektov medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce (MVTs)**

a/ Projekty 5. rámcového programu EÚ (iba projekty riešené v roku 2004, neuvádzať projekty, ktoré sú už ukončené)

Názov projektu: **Štúdium mechanizmu šírenia sa ohnísk poškodenia lesa podkôrnym hmyzom v podmienkach východného Francúzska ako základ novej prírody blízkej metódy ochrany lesa.**
(**The study of bark beetle infestation spreading mechanism in conditions of large outbreaks in eastern France as basis for the new nature friendly method of pest control.**)

Zodpovedný riešiteľ: Ing. Rastislav Jakuš, PhD.

Obdobie riešenia projektu: 04. 2003 – 07. 2004

Pridelovateľ finančných prostriedkov: Štipendium a výskumný projekt Marie Curie European commission DG Research Unit B03, Rue de la Loi 200, B-1049 Brussels, Belgium

Názov projektu: **Hemi-surface area of above-ground organs of plant taxa populations of non-mown and mown meadows at the locality Poľana – Snohy**
(**Polovičný povrch nadzemných orgánov populácií rastlinných taxónov nekosenej a kosenej lúky na lokalite Poľana – Snohy**)

Evidenčné číslo projektu: CARBOMONT (EVK 2 - C T2001 – 00125), contribution to 5th EC FP. Effects of land-use changes on sources, sinks and fluxes of carbon in European mountain areas.

Vedúci projektu: Ing. Ján Kukla, CSc. (spoluriešitelia – Ing. Margita Kuklová, CSc., Mgr. Branislav Schieber, PhD.)

Obdobie riešenia: 11. 6. 2004 - 30. 9. 2004

Inštitúcia, ktorá pridělila grant: Ústav krajinnej ekológie SAV, Štefánikova 3, 814 99 Bratislava

Finančné zabezpečenie: 50 000,- Sk

Pridelovateľ finančných prostriedkov a jeho adresa: Ústav krajinnej ekológie SAV, Štefánikova 3, 814 99 Bratislava (zmluva o dielo)

Názov projektu: **MERCI (Methodological and Experimental Research Centre and Infrastructure for studies of global climate change impacts on forests)**
Ústav ekologie krajiny AVČR, Brno

Evidenčné číslo projektu: contract HPRI-CT-2002-00197 within EC Fifth Framework Programme - Human Potential Research Improving - Transnational Access to Research Infrastructure

Zodpovedný riešiteľ: RNDr. Lúbia Ditmarová, PhD.

MERCI is constructed as a cluster of individual special tools used for the long-term ecophysiological research on the level of a forest stand. L. Ditmarová – participácia na projekte formou pracovného pobytu na Experimentálnom pracovisku ÚEK ČAV Bílý Kříž v Moravskosliezskych Beskydoch v termíne od 19. 7.– 8. 8. 2004 .

b/ Projekty 6. rámcového programu EÚ – stav riešenia, resp. evaluácie a kontraktovania (neuvádzať projekty, ktoré sú už vyradené)

c/ Multilaterálne projekty v rámci vedeckých programov COST, INTAS, EUREKA, ESPIRIT, PHARE, NATO, UNESCO, CERN, IAEA, ESF a iné.

Názov projektu: **Insects on Norway spruce (*Picea abies*) and Scots pine (*Pinus sylvestris*) at their distributional limits in Northern and Central Europe – medzinárodný projekt Lapland Biosphere – Atmosphere Facility (LAPBIAT) – projekt riešený v spolupráci s University of Turku a Kevo Subarctic Research Institute**

Zodpovedný riešiteľ: RNDr. Ján Kulfan, CSc., Ing. Peter Zach, CSc.

Obdobie riešenia projektu: 12. 2002 – 12. 2005

Názov projektu: **Diversity in dynamic dunes: Optimising restoration and conservation of European dry dune ecosystems by understanding the mechanisms behind the positive effects of aeolian dynamics on biodiversity. (Acronym: dynamic dunes)**

Zodpovedný riešiteľ: RNDr. Anton Krištín, CSc.

Projekt prešiel ako jeden z 53 projektov medzi 300 cez ESF (European Science Foundation) a je potrebné do 25.1. do Bruselu podať finálne podklady

d/ Projekty v rámci medzivládnych dohôd o vedecko-technickej spolupráce (Grécko, ČR, Nemecko a iné.)

Názov projektu: **Huba *Cryphonectria parasitica* (Murr.) Barr ako pôvodca poškodenia gašтана jedlého (*Castanea sativa* Mill.) na Slovensku a v Maďarsku (Fungus *Cryphonectria parasitica* (Murr.) Barr as a causal agent of damage of European chestnut (*Castanea sativa* Mill.) in Slovakia and Hungary)**

Evidenčné číslo projektu: 10

Vedúci projektu/zodpovedný riešiteľ: doc. Ing. Gabriela Juhásová, CSc., Dr. Laszló Radócz

Obdobie riešenia projektu: 01.01.2004 - 31.12.2006

Počet spoluriešiteľských inštitúcií podľa krajín, vrátane SR: 4 (Fytofarm, a.s. Bratislava, Univerzita Debrecén – Poľnohospodárske centrum, Katedra ochrany rastlín, Západomaďarská univerzita, Ústav ochrany lesa a dreva Šoproň, Stanica ochrany rastlín a pôdy Budapešť-Gödöllő)

Finančné zabezpečenie: MTA, Nádor u. 7, 1051 Budapest

Názov projektu: **Vývoj systému na prognózu odumierania lesa a kalamít podkôrneho hmyzu s použitím metód diaľkového prieskumu zeme. (Development of a remote sensing based early warning system for forest decline and bark beetle outbreaks in Slovakia)**

Číslo / Number: SLK/022/02

Zodpovedný riešiteľ: Ing. Rastislav Jakuš, PhD.

Obdobie riešenia projektu: 3. 2003 – 6. 2004

Prideľovateľ finančných prostriedkov: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap,
Administratie Buitenlands Beleid, Afdeling Europa, Boudewijnlaan 30,
1000 Brussel

Financovanie zo zahraničia v roku 2004: 207 000,- Sk

K bodom 2. a 3. je bližšie vysvetlenie v **Prílohe č. 2.**

4. Najvýznamnejšie prínosy MVTS ústavu vyplývajúce z uskutočnenej mobility a riešenia medzinárodných projektov

Názov projektu: **MERCI** (Methodological and Experimental Research Centre and Infrastructure for studies of global climate change impacts on forests)

Participácia na projekte bola zameraná na dve oblasti:

- Štúdium vertikálnej diferenciácie fotosyntetickej aktivity smreka (*Picea abies* L. Karst.) vo vzťahu k hustote porastu i pozície asimilačných orgánov v korune stromu.
- Štúdium fotosyntetickej aktivity (svetelná a CO₂ krivka fotosyntézy) hlavných druhov tráv rastúcich v podmienkach horských lúk (Experimentálna ekologická štúdijská plocha Bílý Kříž – Moravskosliezske beskydy)

V súčasnom období sa výsledky experimentov spracúvajú a budú publikované vo forme pôvodných vedeckých prác (Ľ. Ditmarová).

Názov projektu: **Forest ecosystems response to global changes and environmental pollution in South-Eastern and Central Europe: consequence for sustainable forest management.**

Dosiahnuté výsledky: V druhom roku riešenia projektu piati pracovníci ÚEL SAV (J. Kukla, M. Kuklová, B. Schieber, M. Barna, G. Nociarová) realizovali výskum lesných ekosystémov na trvalých výskumných plochách v oblasti Starej Planiny. Počas pobytu navštívili 27 trvalých výskumných plôch – z toho 13 bukových, 8 dubových a 6 borovicových, na ktorých opísali vlastnosti pôd a fytoocenóz, zaznamenali taxačno-dendrometrické údaje a odobrali vzorky materiálu. Výsledky sú v štádiu spracovania.

Názov projektu: **Huba *Cryphonectria parasitica* (Murr.) Barr ako pôvodca poškodenia gaštana jedlého (*Castanea sativa* Mill.) na Slovensku a v Maďarsku (Fungus *Cryphonectria parasitica* (Murr.) Barr as a causal agent of damage of European chestnut (*Castanea sativa* Mill.) in Slovakia and Hungary).**

Dosiahnuté výsledky: V rámci projektu sa uskutočnili dva výmenné zahraničné pracovné pobyty. Na Slovensku sme v rámci 14-dňového pobytu dr. Radóczya prehliadli významné lokality gaštana jedlého vo východoslovenskej oblasti pestovania tejto dreviny (Slovenské rudohorie, Košická panva, Ondavská vrchovina, Potiská nížina, Vihorlat). Zaznamenali sme nové ohnisko nákazy hubou *Cryphonectria parasitica* (Murr.) Barr na lokalite Petrovce. V laboratóriách Növény és Talajvédelmi Központ szolgálat (Budapest, Gödöllő) a v Agrártudományi Egyetem – Tudományi Centrum Debrecény sme detegovali dsRNA v izolátoch huby *Cryphonectria parasitica*. Ich prítomnosť sme zatiaľ potvrdili v 8 izolátoch z 5 lokalít Slovenska. Výsledky sú v štádiu spracovania.

Na základe dohody o spolupráci z roku 2002 medzi Dr. Antonom Krištínom (ÚEL SAV) a Prof. Lei Fu-Minom (Institute of Zoology Chinese Academy of Sciences) a následne vypracovaného spoločného bilaterálneho projektu: Birds, Grasshoppers and Bats Communities Along the Vertical Gradient – Intercontinental Comparison sme uskutočnili druhé spoločné terénne práce a zber materiálu na území Slovenska (4 lokalít Karpát) a tretie spoločné terénne práce a zber materiálu na území Qinling Mts. v provincii Shaanxi, Čína v septembri 2004. Hlavným cieľom bolo sústrediť kombináciou rôznych odchytočných metód dostatočné množstvo materiálu z uvedených skupín živočíchov (vtáky, rovnokrídly hmyz a netopiere) za účelom genetického, ekomorfológického a ekologického porovnania medzi pohoriami centrálnej Číny a Západných Karpát. V súčasnosti sa pripravujú tri spoločné publikácie o spoločenstvách vtákov, rovnokrídleho hmyzu a cicavcov pozdĺž vertikálneho gradientu východného predhoria Tibetu a Qinling Mts. (A. Krištín, P. Kaňuch).

Pokračuje spolupráca s CSIC Španielsko (Dr. F. Valera, Dr. M. Vivaldi) a KLIVV AAS Rakúsko (Dr. H. Hoi) na výskume ekoetológie ohrozených druhov *Lanius minor* a *Upupa epops*. Zodpovedný riešiteľ z ústavu (Dr. A. Krištín) pokračoval s menovanými v zbere a analýze dát o potrave a stratégiách rozmnožovania *Lanius minor* a v zbere a analýze dát o druhu *Upupa epops*. V r. 2004 sa vykonala výmenná štúdijná cesta pracovníkov španielskej a rakúskej partnerskej inštitúcie na ÚEL SAV a v CSIC Almeria, Spain a KLIVV Wien.

V rámci projektu LAPBIAT bol v roku 2004 zozbieraný materiál hmyzu v 3 dolinách TANAP-u (Bielovodská, Velická a Tomanova) rovnakou metodikou ako v severnom Fínsku v r. 2003. Výsledky potvrdili vysokú populačnú hustotu podkôrníkov (Coleoptera, Scolytidae) v celej oblasti Tatier, čo v prípade súčasnej kalamity (takmer 50% lesov zničených alebo silno poškodených) vytvára podmienky na progradáciu hospodársky významných škodcov, najmä lykožrúta smrekového a l. lesklého. Projekt je zameraný na porovnanie fauny hmyzu na smreku obyčajnom a borovici sosne na hypsometrickej resp. geografickej hranici ich rozšírenia v strednej a severnej Európe. Spracoval sa taktiež fínsky materiál, údaje sa poskytli do fínskej databázy distribúcie hmyzu vo fínskom Laponsku. Pripravujú sa publikácie z dát získaných vo Fínsku. V rámci projektu bolo na Oddelení ekológie živočíchov vybudované moderné identifikačné laboratórium.

Názov projektu: Vývoj systému na prognózu odumierania lesa a kalamít podkôrneho hmyzu s použitím metód diaľkového prieskumu zeme. (Development of a remote sensing based early warning system for forest decline and bark beetle outbreaks in Slovakia).

Prvá pracujúca verzia modelu skorého varovania nazvaného TANABBO (Tatra National Park bark beetle Outbreak), ktorá umožňuje modelovať vývoj lykožrúta smrekového v jednotlivých obdobiach roka, predpovedať moment jeho rojenia a predispozíciu porastov na nálet ako mapu aktuálneho ohrozenia na modelovom území.

5. Členstvo a funkcie v medzinárodných vedeckých spoločnostiach, úniách a národných komitétach SR

- člen Národného komitétu MaB/UNESCO (E. Bublinec)
- člen Národného komitétu SCOPE (E. Bublinec)

- člen International representative of B.I.O. – Biopolitics International Organisation (E. Bublinec, M. Dubová)
- čestný člen American Soil Ecology Society (E. Bublinec)
- čestná členka Maďarskej dendrologickej spoločnosti v Budapešti (G. Juhásová)
- člen Comitee od European Union of Ornithology (A. Krištín)
- člen Comitee of International Congress of Ornithology (A. Krištín)
- člen stálej skupiny Deutscher ornithologischen Gesellschaft f. Artenschutz und Artenmanagement (A. Krištín)
- člen Českej ornitologickej spoločnosti (A. Krištín)
- člen IAPT (International Association for Plant Taxonomy (F. Mercel)
- člen International Society of Arachnology – (ISA), USA (I. Mihál)
- čestný člen Českej entomologickej spoločnosti pri ČSAV (J. Patočka)
- člen Slovenského národného komitetu pre MaB UNESCO (J. Šteffek)
- člen Katedry UNESCO pre ekologické vedomie a TUR (J. Šteffek)

6. Členstvo v redakčných radách časopisov v zahraničí

- Silva Balcanica (E. Bublinec)
- Folia zoologica (A. Krištín)
- Sylvia (A. Krištín)

7. Medzinárodné vedecké podujatia, ktoré ústav organizoval alebo sa na ich organizácii podieľal, s vyhodnotením vedeckého a spoločenského prínosu podujatia. Do tejto kategórii patria podujatia s aspoň 30 % zahraničných účastníkov

- **International symposium on Ecology and Conservation of Steppe-Land Birds, Lleida Spain, 3.-7. 12. 2004, Dr. A. Krištín** – člen organizačného výboru za východnú Európu. Konferencie sa zúčastňuje okolo 350 ornitológov s viac ako 150 príspevkami, ktorých abstrakty boli uverejnené v samostatnom zborníku a plné znenia v CC časopise Ardeola (A. Krištín).
- **1st. International Eurasian Ornithology Congress, Antalya, Turkey, 8.-11. 4. 2004, Dr. A. Krištín** – člen organizačného výboru. Konferencie sa zúčastnilo okolo 250

ornitológov a prezentovalo sa 112 príspevkov, ktorých abstrakty boli uverejnené v samostatnom zborníku (A. Krištín).

- **16. ornitologická konferencia Aplikovaná ornitológia, Zvolen, 27.-28. 8. 2004, Dr. A. Krištín** – člen organizačného výboru. Konferencie sa zúčastnilo 110 ornitológov a prezentovalo sa 42 príspevkov, ktorých abstrakty boli uverejnené v samostatnom zborníku (A. Krištín).
- **Medzinárodná arachnologická konferencia "História a trendy arachnologického výskumu na Slovensku a v Čechách"**, 9. 9. - 12. 9. 2004, Východná, spoločenský prínos: účasť českých arachnológov a nadviazanie konkrétnej spolupráce, vedecký prínos: publikovanie príspevkov v časopise *Entomofauna Carpatica*, 2005, No. 1 (I. Mihál).
- **Medzinárodná ekofyziologická konferencia „Aktuálne otázky v ekofyziológii rastlín“**, 16.-18. september 2004, Račkova dolina. Vedecký a spoločenský prínos podujatia: účasť ekofyziológov zo Slovenka, Českej republiky, Poľska a Maďarska s cieľom prezentovať najnovšie dosiahnuté výsledky v danej problematike, nadviazať spoluprácu i hľadať potenciálnych partnerov pre bilaterálne i multilaterálne vedecké projekty. ÚEL SAV – spoluorganizátor podujatia (Ľ. Ditmarová).

8. Medzinárodné vedecké podujatia, ktoré usporiada ústav v r. 2005 (anglický a slovenský názov podujatia, miesto a termín konania, meno, telefónne číslo a e-mail zodpovedného pracovníka)

- *17. ornithological conference „ Applied onithology“*, 17. ornitologická konferencia Aplikovaná ornitológia, Zvolen 5.- 6. 9. 2003
RNDr. Anton Krištín, CSc. 045-5330914, kristin@sav.savzv.sk
- *7th theriological conference „Research and protection of mammals“*, 7. teriologická konferencia Výskum a ochrana cicavcov, Zvolen, 14.-15. 10. 2005
Mgr. Peter Kaňuch, RNDr. Anton Krištín, CSc. – členovia organizačného výboru, 045-5330914, kristin@sav.savzv.sk.

- Lepidopterologické koloquium – *Lepidopterological colloquium*, Zvolen 20. 10. 2005
RNDr. Ján Kulfan, CSc. 045-5330914, kulfan@sav.savzv.sk
- Konferencia s medzinárodnou účasťou Woody plants in urban greenery (Dreviny vo verejnej zeleni), Bratislava - Primaciálny palác, 5. 4.- 6. 4 2005, **doc. Ing. Gabriela Juhásová, CSc.** 037/7335696, e-mail: nruejuha@savba.sk

9. Počet pracovníkov v programových a organizačných výboroch medzinárodných konferencií

A. Krištín –(člen organizačného výboru: 3 konferencie)

- International symposium on Ecology and Conservation of Steppe-Land Birds, Lleida Spain, 3.-7. 12. 2004
- 1st. International Eurasian Ornithology Congress, Antalya, Turkey, 8.-11. 4. 2004
- 16. ornitologická konferencia Aplikovaná ornitológia, Zvolen, 27.-28. 8. 2004

E. Ditmarová – (členka organizačného výboru: 1 konferencia)

- Medzinárodná ekofyziologická konferencia „Aktuálne otázky v ekofyziológii rastlín“, 16.-18. september 2004, Račkova dolina.

I. Mihál – (člen organizačného výboru: 1 konferencia)

- Medzinárodná arachnologická konferencia "História a trendy arachnologického výskumu na Slovensku a v Čechách", 9. 9. - 12. 9. 2004, Východná

10. Účasť expertov na hodnotení projektov RP, ESF, prípadne iných

J. Šteffek – expert na hodnotenie projektov APVT, ESF

A. Krištín – expert na hodnotenie projektov APVT, ESF

E. Bublinc – expert na hodnotenie projektov APVT

P. Zach - kontaktná osoba pre projekty ESF

11. Medzinárodné ocenenia a iné informácie k medzinárodnej vedeckej spolupráci

- **RNDr. Anton Krištín, CSc.** - bol menovaný za člena Scientific Programme Committee of 1st International Eurasian Ornithology Congress, Antalya, Turkey, 8.-11. 4.2004 a člena Scientific Programme Committee International symposium on Ecology and Conservation of Steppe-Land Birds, Lleida Spain, 3.-7. 12.2004.
- **Ing. Peter Zach, CSc.** - člen Management Committee projektov EuroDIVERSITY v rámci European Science Foundation, Strasbourg, France. Kontaktná osoba pre projekty ESF za Slovensko (od 1.12. 2004).

Prehľad údajov o medzinárodnej vedeckej spolupráci je uvedený v *Prílohe č. 5*

Medzinárodné projekty

DRUH MULTILATERÁLNEHO PROJEKTU MVTS	Pridelené financie na r. 2004 (prepočítané na Sk)
COST	30 000,-
LAPBIAT	400 000,-
MVTS	207 000,-

V. Spolupráca s vysokými školami, inými domácimi výskumnými inštitúciami a s hospodárskou sférou pri riešení výskumných úloh

1a. Prehľad spolupracujúcich vysokých škôl (fakúlt) a výsledky spolupráce

Dohoda o spolupráci (od 20. 12. 1996 bez obmedzenia) medzi SPU Nitra a ÚEL SAV, Pobočka biológie drevín, Nitra. Oblasť spolupráce: výchova a vzdelávanie a vedeckovýskumná činnosť. V roku 2004 sa zabezpečovala prednášková činnosť, vedecká výchova, vedenie a oponovanie diplomových prác.

Inštitút ochrany biodiverzity a biologickej bezpečnosti SPU Nitra

- Účasť na riešení projektu výskumu a vývoja APVT-20-016602 „Ochrana a využitie genetických zdrojov okrajových ovocných druhov a ich mikroflóry vo výžive, poľnohospodárstve a rozvoji vidieka“ etapou E 05: „Vývoj a overenie pestovateľských technológií pre okrajové druhy ovocných drevín“ a participáciou na ďalších troch etapách projektu (zodpovedný riešiteľ M. Bolvanský).

Výsledky: Pri vegetatívnom množení vybraných genotypov gaštana jedlého vrúbľovaním bol pozorovaný negatívny vplyv nízkych teplôt vzduchu začiatkom mája a nedostatku zrážok za mesiac máj na podiel ujatých vrúbľov. Niektoré genotypy gaštana mali však dobrú ujatosť aj pri zhoršených meteorologických podmienkach a túto svoju vlastnosť prejavili aj v predošlom roku, keď bol vo vegetačnom období deficit vlahy (M. Bolvanský).

- Účasť na vedecko-technickom projekte „Uchovanie a trvalo udržateľné využívanie genetickej základne úžitkových druhov pre výživu a poľnohospodárstvo“ (evidovaný na SPU v Nitre pod č. A-200, koordinátor J. Brindza), riešením vecnej etapy VE 4.2. „Rozlíšenie cenných genotypov gaštana jedlého pomocou znakov reprodukčných orgánov a fyziologických znakov“ (zodpovedný riešiteľ M. Bolvanský).

Výsledky: Uskutočnila sa predbežná klasifikácia vybraných genotypov gaštana z rôznych potomstiev podľa fenologických a morfológických znakov samčích reprodukčných orgánov (nástup kvitnutia, dĺžka jahniad a tyčiniek, počet glomerúl na jahňadu, počet tyčiniek na glomerulu, atď.) (M. Bolvanský).

Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU Nitra

- spolupráca pri riešení projektu 2/3193/2003 (J. Požgaj)

Univerzita Konštantína Filozofa Nitra

- spolupráca pri riešení projektu 2/3193/2003 (J. Požgaj)

Julius – Maximilianus – Universität, Würzburg

- spolupráca pri riešení grantu 2/3193/2003 (J. Požgaj)

Forstliche Fachhochschule, Freising – München

- terénne praktikum z ekológie živočíchov (25.7.-1.8.2004), garant Prof. Dr. Volker Zahner (A. Krištín)
- príprava vedecko-výskumného plánu pre 2 diplomantov na júl-september 2005, prof. E. Bussler v rámci výskumu hmyzu na kalamitných plochách v Tatrách a výskumu prirodzenej obnovy v starých pastevných dubových lesoch (P. Zach)

Lesnícka fakulta TU Zvolen

- riešenie spoločných vedeckých projektov VEGA 2/4167/04, VaV (E. Bublinec, J. Kukla)
- spolupráca pri riešení grantového projektu VEGA č. 2/4158/24 „Vývoj bukových porastov po aplikácii clonného rubu – optimalizácia obnovného postupu“ s Lesníckou fakultou TU. Prostredníctvom vybraných dendrochronologických metód sa kvantifikoval vplyv ťažbových zásahov rôznej sily na radiálny prírastok bukov rastúcich v rôznych sociálnych pozíciách. (M. Barna)

LVÚ Zvolen

- determinácia motýľov a ich nedospelých štádií v rámci širšej spolupráce (Dr. Sholter, Dr. MacManus z USA a prof. Kula s LF Mendelovej Univerzity Brno) (J. Patočka)

1b. Členstvo vo vedeckých radách VŠ a fakúlt

- člen Vedeckej rady Fakulty ekológie a environmentalistiky (Banská Štiavnica) TU vo Zvolene (E. Bublinec)
- člen Vedeckej rady Lesníckej fakulty TU vo Zvolene (E. Bublinec, J. Váľka)
- člen Atestačnej komisie TU vo Zvolene (J. Kulfan)
- člen Vedeckej rady Fakulty ekológie a environmentalistiky TU Zvolen (J. Šteffek)

2. Významné aplikácie výsledkov výskumu v spoločenskej praxi

LZ Levice, LS Čifáre

- poskytnutie modelového územia pri riešení grantu 2/3193/23 (J. Požgaj)

Arborétum Mlyňany SAV

- spolupráca pri zhodnocovaní veterných pomerov za r. 1976-2004 (J. Požgaj)

CHKO Ponitrie

- spolupráca pri riešení grantu 2/3193/23 (J. Požgaj)

LZ Levice, Palárikovo, Topoľčianky

- spolupráca pri fytotechnike a ochrane porastov domácich a cudzokrajných drevín (F. Tokár, G. Juhásová)

Prezídium policajného zboru - Správa kriminálnej a finančnej polície Bratislava

- expertíza spoločenskej hodnoty stromov v lesnom pôdnom fonde (J.Válka, E. Bublinec)

Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy v Bratislave

- spolupráca sa zameriava na expertné posudky, členstvo vo vedeckých grémiách, prípravu spoločných vedecko-technických projektov, ako napr. Príčiny a faktory dezertifikácie pôd v SR (J. Kukla, E. Bublinec)

Priemyselná zóna Žiar nad Hronom

- zámer pre využitie a revitalizáciu objektov bývalých strojární v Hliníku nad Hronom pre chemickú výrobu (E. Bublinec)

Štátne lesy TANAP-u

- spracovanie expertízy pre sprístupnenie lesných porastov na lokalite smrekovec – Holá úboč (E. Bublinec, M. Barna, J. Kukla, J. Kulfan, F. Kundrík, J. Válka, P. Zach)

ŠOP Banská Bystrica

- príspevok o živočíchoch do knihy “Európsky významné habitaty NATURA 2000 na Slovensku” pre (A. Krištín, J. Kulfan)

- spolupráca na príprave informačného materiálu o európsky ohrozených druhoch motýľov rodu *Maculinea* (J. Kulfan)
- príprava podrobnej štúdie „Typizácia biotopov v systéme Natura 2000 pomocou motýľov (*Lepidoptera*): charakteristické a indikačné druhy“ (J. Kulfan, J. Patočka, R. Rajtar)

SAŽP Banská Štiavnica

- spoluautori CD „PRÍRODNÉ DEDIČSTVO SLOVENSKA“ (A. Krištín, J. Kulfan, P. Zach)

ÚEK SAV Bratislava

- spolupráca na vydaní knihy „Flóra a fauna viatych pieskov Slovenska“ (finančný efekt na vydanie knihy 80 000,- Sk, zodp. riešiteľ A. Krištín)

MŽP SR

- vypracovanie posudku a záverečného stanoviska na Správu o hodnotení podľa zákona č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie: Sprístupnenie lesných porastov – LÚC Pongratz (F. Kundrík a kol.)

Poľnohospodárska inžinierska a poradenská služba, Žilina

- spolupráca pri návrhu monitoringu bioty (rastlinstvo, živočíšstvo – motýle a chrobáky) v oblasti plánovaného vodného diela GARAJKY v Národnom parku Nízke Tatry (J. Kukla, M. Kuklová, J. Kulfan, P. Zach)

Mestské lesy Spišská Nová Ves

- spolupráca pri riešení problematiky odumierania lesov za účasti podkôrneho hmyzu (R. Jakuš).

3. Úplný prehľad vyriešených problémov pre mimoakademické organizácie, s uvedením finančného efektu

- zámer činnosti Chema – pracovisko Hliník nad Hronom podľa zákona č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na ŽP v znení zákona č. 391/2000. Zvolen, 106 s. (J. Gregor, E. Bublinec), finančný efekt: 21 500,-Sk.

- Atelier „Olympia“, Bratislava. Prírodné pomery, lesné hospodárstvo, ekológia a ochrana prírody lesnej podoblasti Demänovské vrchy – Salatíny a Ďumbier – Chopok, 51 s. (E. Bublinec, J. Kukla, F. Kundrík), finančný efekt: 23 000,-Sk.
- expertíza k úlohe VaV/SE 09/02 – Vplyv lesných spoločenstiev na agroekosystémy a krajinu. Zvolen, 2003/2004, 33 s. (E. Bublinec), finančný efekt: 27 000,-Sk.

CHKO Dunajské luhy

- inventarizačný výskum *Orthoptera* a *Lepidoptera* slanísk a pieskov Podunajska (A. Krištín, P. Kaňuch, J. Patočka)

Windpark s.r.o., Želiezovce

- biomonitoring vtáctva pred výstavbou veternej elektrárne (A. Krištín, P. Kaňuch)

4. Spoločné pracoviská s aplikačnou sférou, s uvedením výsledkov spolupráce

-

VI. Aktivity pre vládu SR, Národnú radu SR, ústredné orgány štátnej správy SR a iné organizácie

1. Prehľad aktuálnych spoločenských problémov, ktoré riešilo pracovisko v spolupráci s vládnymi a parlamentnými orgánmi alebo pre ich potrebu

- vypracovávanie priaznivých stavov živočíchov zo smerníc Birds and Habitats directive ako aj metodík ich monitoringu pre ŠOP Banská Bystrica (A. Krištín, J. Kulfan, P.Kaňuch)
- návrh znenia lesného zákona (vybrané paragrafové znenie) pre štátneho tajomníka MP SR (C. Greguš)
- pripomienky k návrhu lesného zákona pre lesnícku sekciu MP SR (C. Greguš)
- veterná kalamita v Tatrách 2004 (nevyhnutné opatrenia) - spracované pre poslanca NR SR M. Maxona (C. Greguš)
- súlad obhospodarovania lesov užívateľom Lesy SR, š.p. B. Bystrica s platnou legislatívou. Posudok pre MP SR (J.Váľka, E. Bublínek)
- fyzikálne, mechanické, chemické a mineralogické vlastnosti nerudných surovín Slovenska. MH SR/ENVIGEO, 21 s. (E. Bublínek a kolektív).
- Veterná kalamita na území TANAPu a na iných oblastiach SR (Váľka J.,Bublínek E., Zach P., Jakuš R.,).

2. Členstvo v poradných zboroch vlády SR, Národnej rady SR a pod.

- predseda Poradného zboru ŠOP SR pre ochranu fauny (A. Krištín)
- člen Poradného zboru ŠOP SR pre ochranu fauny (J. Kulfan, J. Šteffek)
- člen Slovenskej platformy pre biodiverzitu (P. Zach)
- člen poradného zboru strediska ČMS „LESY“ (A. Cicák)

3. Expertízna činnosť a iné služby pre štátnu správu a samosprávy

- príčiny poškodenia borovic v Piešťanoch a návrh opatrení - znalecký posudok (G. Juhásová, K. Adamčíková, S. Bernadovičová, M. Kobza, M. Noszák, A. Magušinová)
- súčasný zdravotný stav chráneného stromu Bojnická lipa kráľa Mateja - znalecký posudok (G. Juhásová, K. Adamčíková, M. Noszák)
- výsledky hodnotenia zdravotného stavu gaššana jedlého na Vlárskej ulici v Bratislave v roku

- 2004 - znalecký posudok (G. Juhásová)
- súčasný zdravotný stav gaššana jedlého (*Castanea sativa* Mill.) v Mudroňove, vplyv iných drevín na jeho poškodenie, ktoré rastú v ich blízkosti a návrh opatrení - znalecký posudok – (G. Juhásová)
 - súčasný zdravotný a kondičný stav platana západného (*Platanus occidentalis*) v Grassalkovičovej záhrade – prezidentská záhrada v Bratislave - znalecký posudok (G. Juhásová, K. Adamčíková, S. Bernadovičová, H. Ivanová, M. Kobza, K. Pastirčáková)
 - poškodenie gaššana jedlého (*Castanea sativa* Mill.) hubou *Cryphonectria parasitica* (Murr.) Barr v Limbachu a návrh opatrení - znalecký posudok (G. Juhásová, K. Adamčíková, M. Kobza)
 - možnosti ošetrovania pagaštana konského metódou injeckáže v roku 2004 v Bratislave, v Medickej záhrade - znalecký posudok (G. Juhásová, M. Kobza, R. Sásik, A. Magušinová, K. Adamčíková, S. Bernadovičová, H. Ivanová, M. Noszák, K. Pastirčáková)
 - možnosti ošetrovania pagaštana konského metódou injeckáže v roku 2004 v Bratislave Prezidentskej záhrade - znalecký posudok (G. Juhásová, M. Kobza, R. Sásik, A. Magušinová, K. Adamčíková, S. Bernadovičová, H. Ivanová, M. Noszák, K. Pastirčáková)
 - možnosti ošetrovania pagaštana konského metódou injeckáže v roku 2004 v Nitre - znalecký posudok (G. Juhásová, M. Kobza, R. Sásik, A. Magušinová, K. Adamčíková, S. Bernadovičová, H. Ivanová, M. Noszák, K. Pastirčáková)
 - príčiny poškodenia vybraných druhov drevín vo verejnej zeleni v Leviciach a návrh opatrení - znalecký posudok (G. Juhásová, K. Pastirčáková, K. Adamčíková)
 - príčiny poškodenia borovice čiernej na Vansovej ulici v Nitre - znalecký posudok (H. Ivanová)
 - znalecké posúdenie vo veci súhlasu na výrub stromov č. 5156/2003 zo dňa 28.11.2002 Odboru výstavby a životného prostredia MÚ Zvolen (E. Bublinc, A. Cicák, F. Kundrík). - odvolanie proti zamietaciemu listu vypracovaného vo forme znaleckého posudku z Odboru životného prostredia pre Oddelenie likvidácie PU v neživotnom prostredí poisťovne Allianz Slovenská poisťovňa Zvolen (F. Kundrík, E. Bublinc).
 - možnosti využívania lesnej dendromasy na Slovensku. Kapitoly do projektu „EKOZDROJE“ – medzirezortného segmentu ekonomiky pre využitie existujúcich obnoviteľných surovinových zdrojov a pre riešenie ekonomickej podstaty Rómskej problematiky - Eurowalley a.s. Bratislava (F. Kundrík, E. Bublinc, C. Greguš)
 - prírodné pomery, lesné hospodárstvo, ekológia a ochrana prírody lesnej podoblasti Demänovské vrchy – Salatíny a Ďumbier – Chopok (E. Bublinc, J. Kukla, F. Kundrík)

- LÚC Pongracz, s.r.o. – Sprístupnenie lesných porastov. Posudok správy o hodnotení - záverečné stanovisko (F. Kundrík a kol.)
- vypracovanie zámeru pre sprístupnenie lesných porastov v lokalite Smrekovec – Holá úboč - ŠL TANAP-u (E. Bublinec a kol.)
- analýza možností využitia ortofotomáp veľkých mierok na identifikovanie a stanovenie bonity poľnohospodárskych pozemkov (F. Kundrík, E. Bublinec)
- posúdenie územia plánovaného vodného diela Ipeľ - Ďubákovo zo zoologického hľadiska (pre Ekospol) - (A. Krištín)
- vypracovanie expertíz pre CHKO Poľana, Správu TANAP-u a ŠL TANAPu pri riešení problematiky odumierania lesov za účasti podkôrneho hmyzu (Jakuš, R.)
- záverečné stanovisko – návrh pre MŽP SR podľa zákona NR SR č. 127/1994 Z. z. O posudzovaní vplyvov na ŽP. Zvolen – Bratislava, 30 s. (E. Bublinec, M. Barna, J. Kukla, J. Kulfan, F. Kundrík, P. Zach)

4. Členstvo v radách štátnych programov a podprogramov ŠPVV a ŠO

VII. Aktivity v orgánoch SAV

1. Členstvo vo vedeckých kolégiách SAV

- člen Vedeckého kolégia pre biologicko-ekologické vedy SAV (Bublinec, E., Váľka, J., F. Tokár)

2. Členstvo vo výbore Snemu SAV -

3. Členstvo v komisiách Predsedníctva SAV

- člen Predsedníctva VEGA (Krištín, A.)
- člen komisie pre počítačovú sieť a výpočtovú techniku P SAV (Váľka, J.)
- člen komisie P SAV pre životné prostredie (Kukla, J.)

4. Členstvo v orgánoch VEGA

- člen komisie VEGA pre biologické a ekologické vedy (Krištín, A. - podpredseda, Bublinec, E.)
- člen komisie APVT pre životné prostredie (Krištín, A.)
- člen Komisie VEGA pre poľnohospodárske, lesnícke a veterinárne vedy (Kukla, J.)

VIII. Vedecko-organizačné a popularizačné aktivity; ceny a vyznamenania

1. Vedecko-popularizačná činnosť (počet monografií, prednášok, príspevkov v tlači, rozhlase, televízii a pod.)

Populárno-vedecké knižné publikácie

M. Saniga: Rozprávky spod Čierneho kameňa. Bratislava: Epos, 2004, 174 s.

M. Saniga: Rozprávky z Konvalinkového údolia. Bratislava, Epos, 2004, 73 s.

Populárno-vedecké príspevky

M. Saniga:

- 1) Hlucháne prespávajú v snehových bunkroch. (Správa pre TASR, 02.01.2004)
- 2) Vydra na záletoch. (Správa pre TASR, 03.01.2004)
- 3) Zima je voči operencom neprívetivá. (Správa pre TASR, 04.01.2004)
- 4) Ako zvieratá prečkávajú zimné dni? (Správa pre TASR, 12.01.2004)
- 5) V brlohoch sa rodia medved'atá. (Správa pre TASR, 13.01.2004)
- 6) Vzácny murárik červenokrídly zimuje v Jelenci. (Správa pre TASR, 14.01.2004)
- 7) Vlky na seba upozorňujú najmä v zime. (Správa pre TASR, 15.01.2004)
- 8) Zver a snehová zál'aha. (Správa pre TASR, 20.01.2004)
- 9) Na obrátenie sv. Pavla sa vraj medvede obracajú na druhú stranu... (Správa pre TASR, 23.01.2004)
- 10) Krivonosy bielokrídle zabúdili opäť na Slovensko. (Správa pre TASR, 26.01.2004)
- 11) Čížiky „zaplavili“ dediny a mestá. (Správa pre TASR, 28.01.2004)
- 12) Jelene zhadzujú parohy. (Správa pre TASR, 07.02.2004)
- 13) Nepriaznivé počasie zobúdz medvede. (Správa pre TASR, 11.02.2004)
- 14) Sovy začali s pytačkami. (Správa pre TASR, 12.02.2004)
- 15) Extrémne chladno a príroda. (Správa pre TASR, 13.02.2004)
- 16) Valent žení vtáčence... (Správa pre TASR, 14.02.2004)
- 17) Hlucháne už začali tokať. (Správa pre TASR, 17.02.2004)
- 18) Zásnubné hry dravých vtákov. (Správa pre TASR, 18.02.2004)
- 19) Rozmary počasia vplývajú negatívne na operence. (Správa pre TASR, 23.02.2004)

- 20) Prvé sťahovavé vtáky sa navracajú. (Správa pre TASR, 02.03.2004)
- 21) Z anonymného murárika sa „vyfarbil“ samček... (Správa pre TASR, 10.03.2004)
- 22) Na Gregora medveď lezie z brloha... (Správa pre TASR, 12.03.2004)
- 23) Na Gregora lastovičky letia od mora... (Správa pre TASR, 12.03.2004)
- 24) Medvedica sa potuluje okolo frekventovanej komunikácie. (Správa pre TASR, 15.03.2004)
- 25) Žaby vstávajú z mŕtvych... (Správa pre TASR, 16.03.2004)
- 26) Nápadný ťah husí siatinných. (Správa pre TASR, 18.03.2004)
- 27) Murárik červenokrídly opustil svoj prechodný domov na okraji Banskej Bystrice. (Správa pre TASR, 23.03.2004)
- 28) Fascinujúce dvorenie vo vtácej ríši. (Správa pre TASR, 29.03.2004)
- 29) Vtáky dodržiavajú kalendárik príletov. (Správa pre TASR, 30.03.2004)
- 30) 1. apríl – deň vtákov. (Správa pre TASR, 01.04.2004)
- 31) Medvedice vyvádzajú mláďatá pred brlohy. (Správa pre TASR, 06.04.2004)
- 32) Populácia tetra hlucháňa v Starohorských vrchoch vymiera. (Správa pre TASR, 08.04.2004)
- 33) V lesoch sa začínajú premnožovať drobné lesné hlodavce. (Správa pre TASR, 20.04.2004)
- 34) Na Juraja lastovičiek návrat do rodného kraja. (Správa pre TASR, 24.04.2004)
- 35) V máji operence spievajú najintenzívnejšie. (Správa pre TASR, 03.05.2004)
- 36) Odysea hlucháňieho rodu. (Správa pre TASR, 04.05.2004)
- 37) Najlepší speváci medzi operencami... (Správa pre TASR, 05.05.2004)
- 38) Lejaky vyplavili hniezda vtákov. (Správa pre TASR, 22.05.2004)
- 39) Návrat arktickej zimy spôsobil zničenie hniezd operencov. (Správa pre TASR, 24.05.2004)
- 40) Zima murárikom nežičila. (Správa pre TASR, 02.06.2004)
- 41) Charakter počasia nepraje operencom. (Správa pre TASR, 02.06.2004)
- 42) V bučinách sa premnožili lesné myši. (Správa pre TASR, 14.06.2004)
- 43) Ján berie vtáčencom písťalky. (Správa pre TASR, 24.06.2004)
- 44) Vzácné muráriky opúšťajú hniezda. (Správa pre TASR, 29.06.2004)
- 45) Prírastky hlucháňov sú veľmi nízke. (Správa pre TASR, 30.06.2004)
- 46) Srnce sa nezasnubujú v máji. (Správa pre TASR, 01.07.2004)
- 47) Zver nemá špajzu. (Správa pre TASR, 06.07.2004)
- 48) Kvitne cyklámen fatranský. (Správa pre TASR, 07.07.2004)

- 49) Pozor na jedovaté rastliny. (Správa pre TASR, 08.07.2004)
- 50) Medveď „máta“ na Starých Horách. (Správa pre TASR, 09.07.2004)
- 51) Penica hnedá (*Sylvia undata*) na Suchom vrchu vo Veľkej Fatre. (Správa pre TASR, 16.07.2004)
- 52) Medveď naďalej „atakue“ Staré Hory.. (Správa pre TASR, 15.08.2004)
- 53) Orlie mláďatá na krídlach. (Správa pre TASR, 16.08.2004)
- 54) Jednoročné hlucháne tokajú. (Správa pre TASR, 17.08.2004)
- 55) Sviatočná odobierka belorítok. (Správa pre TASR, 18.08.2004)
- 56) Sťahovavé vtáky nás opúšťajú. (Správa pre TASR, 23.08.2004)
- 57) Medvede hodujú v lieštinách. (Správa pre TASR, 24.08.2004)
- 58) Vtákom začína byť opäť do spevu. (Správa pre TASR, 25.08.2004)
- 59) Niektoré zvieratá sa predzásobujú na zimu. (Správa pre TASR, 26.08.2004)
- 60) Začala jelenia ruja. (Správa pre TASR, 01.09.2004)
- 61) Hlucháne tokajú v jesennej repríze. (Správa pre TASR, 03.09.2004)
- 62) Panny Márie narodenie – lastovičiek rozlúčenie. (Správa pre TASR, 08.09.2004)
- 63) Riziko vzniku lesných požiarov veľmi vysoké. (Správa pre TASR, 08.09.2004)
- 64) Jariabky sa zasubujú na jeseň. (Správa pre TASR, 09.09.2004)
- 65) Pozor na zver na cestných komunikáciách. (Správa pre TASR, 11.09.2004)
- 66) Medvede maškrtia na šípkach. (Správa pre TASR, 21.09.2004)
- 67) Operení hostia zo severu. (Správa pre TASR, 27.09.2004)
- 68) Niektoré zvieratá sa už uložili na zimný spánok. (Správa pre TASR, 28.09.2004)
- 69) Kvílenie sov a vlkov... (Správa pre TASR, 04.10.2004)
- 70) Muráriky opúšťajú svoje domovy. (Správa pre TASR, 05.10.2004)
- 71) Medvede sa pripravujú na zazimovanie. (Správa pre TASR, 06.10.2004)
- 72) Medvede sa hostia na jarabinách. (Správa pre TASR, 11.10.2004)
- 73) Mraky uväznili sťahovavé vtáky. (Správa pre TASR, 14.10.2004)
- 74) Volavky v horských dolinách. (Správa pre TASR, 15.10.2004)
- 75) V prírode to vyzerá ako na jar. (Správa pre TASR, 22.10.2004)
- 76) Valent žení vtáčence a Matej im strúha pišťalky. (Odpady č. 1, s. 34)
- 77) Tetrov hlucháň na počiatku III. Milénia. (Poľovníctvo a rybárstvo č. 2, s. 6-7)
- 78) Človek sa sám pasoval do roly pilota kozmickej lode zvanej Zem. (Odpady č. 2, s. 41)
- 79) Kolísajúca početnosť tetrahoľniaka. (Poľovníctvo a rybárstvo č. 3, s. 6-7)
- 80) Zachovať erotické krivky Veľkej Fatry. (Ružomerský Hlas z 12.03.2004)
- 81) Jariabok lesný – kde sa cíti najlepšie. (Poľovníctvo a rybárstvo č. 4, s. 10-11)

- 82) Voda žaluje. (Odpady č. 3, s. 41)
- 83) Ekonomická slepota človeka ubíja lesy našej planéty. (Odpady č. 4, s. 43-44)
- 84) Pozoruje prírodu detskými očami. (Knižná revue z 28.04.2004)
- 85) Vtáka poznáme po perí, ale aj po hniezde. (Odpady č. 5, s. 37)
- 86) Hlucháne. (Plus 7 dní, s. 116-119)
- 87) Keď to príde na kohúta. (Súvislosti č. 22, s. 12)
- 88) Prírodu chrániť nielen v júni. (Odpady č. 6, s. 31)
- 89) Vtáky opustili mláďatá a zlietli do dolín. (Odpady č. 6, s. 39)
- 90) Pralesy – nenahraditeľné bohatstvo prírodovedcov. (Odpady č. 7, s. 44)
- 91) Pod krídlami opereného motýľa. (Krásy Slovenska č. 7-8, s. 6-7)
- 92) Kukučia pohodlnosť. (Odpady č. 8, s. 40)
- 93) Nepravé povery o netopieroch. (Odpady č. 8, s. 40)
- 94) Obdobie jeleních vohľadov. (Odpady č. 9 s. 37)
- 95) Medvede si pochutnávajú na odpadoch. (Odpady č. 9 s. 37)
- 96) Lákavá vôňa ľudských dobrôt. (Krásy Slovenska č. 7-8, s. 8-9)
- 97) Operenci posielajú pozdrav z Madagaskaru. (Odpady č. 10, s. 42)
- 98) Medvede si horúčkovo pripravujú svoje brlohy. (Správa pre TASR, 02.11.2004)
- 99) Oprence odmietli migrovať do teplých krajín. (Správa pre TASR, 03.11.2004)
- 100) Murárik červenokrídly sa navrátil opäť do Jelenca. (Správa pre TASR, 08.11.2004)
- 101) Na Martina medveď líha. (Správa pre TASR, 10.11.2004)
- 102) Pozor na lesnú zver na cestách. (Správa pre TASR, 16.11.2004)
- 103) Ako sa zvieratá vyrovnávajú s nástrahami zimy. (Správa pre TASR, 17.11.2004)
- 104) Podajme operencom pomocnú ruku v zimnom období. (Správa pre TASR, 18.11.2004)
- 105) Aký dopad malo vyčistiť vetra v lesoch na živočíchy. (Správa pre TASR, 23.11.2004)
- 106) Na Katarínu medveď lezie pod čečinu. (Správa pre TASR, 24.11.2004)
- 107) Na Katarínu posledné sťahovavé vtáky opúšťajú domovinu. (Správa pre TASR, 25.11.2004)
- 108) Na Katarínu medveď lezie pod čečinu. (Odpady č. 11, s. 39)
- 109) Prechádzky prírodou – králiček zlatohlavý. (Rodina a škola č. 3, s. 19)
- 110) Tatranská pohroma a zvieratá. (Sme z 22.11.2004)
- 111) Cyklámen pekne vonia, ale je zradný. (Nový čas z 19.07.2004)
- 112) Dážďovníky prespia zimu vo vzduchu. (Nový čas z 27.08.2004)
- 113) Lačný medveď hodoval na mede v Starých Horách! (Smer magazín z 13.07.2004)
- 114) Lesnícka osobnosť svetového významu. (Smer magazín z 13.07.2004)

115) Murárikov je len niekoľko párikov. (Smer magazín z 13.07.2004)

C. Greguš:

- 1) Stručné zhodnotenie diela J. Dekrét-Matejovie. Enviromagazín, 2004, 5, p. 1-12
- 2) 230. výročie narodenia J. Dekrét-Matejovie. Univerzitné noviny, TU Zvolen, jún 2004
- 3) prenáška v Krajskej knižnici v Banskej Bystrici: Odborný profil J.Dekrét-Matejovie (1.3.2004)

R. Jakuš, M. Blaženec, P. Baláž, L. Kulla, M. Turčáni, R. Leontovič, J. Novotný, J. Gáper:

- 1) Odumieranie smrečín na severe Slovenska pokračuje. In *Les*. Roč. 60, č.1 (2004), s. 19 – 21.

P. Kaňuch:

- 1) Zbavme netopiere zlej povesti. (SME 11.12.2004)

P. Urban, A. Krištín, A. Mezei:

- 1) Zo stretnutia prírodovedcov na Čabradi. Chránené územia Slovenska. Vol. 61, 2004, s. 17-21.

G. Juhásová:

- 1) Poškodenie briez parazitickými mikroskopickými hubami. (Zahradníctví 7/ 2004, s.48-49)

G. Juhásová, K. Adamčíková:

- 1) Usychanie sumachu pálkového. (Zahradníctví 4/ 2004, s. 39)
- 2) Pôvodca poškodenia plodov hlohyně šarlátovej. (Zahradníctví 5/ 2004, s. 32-33)

H. Ivanová:

- 1) Poškodenie listov a plodov orecha kráľovského (vlašského). (Zahradníctví 1/ 2004, s. 12-13)
- 2) Moníliové usychanie višni.(Zahradníctví 9/2004, s. 13)
- 3) Odumieranie borovice čiernej.(Zahradníctví 11/ 2004, s. 56)

E. Krutá, G. Juhásová:

- 1) Boj proti ploskáčikovi pagaštanovému. (Zahradníctví, 8/2004, s. 16-17)

I. Mihál:

- 1) Halucinogénne huby môžu spôsobiť smrť. (Nový Vpred Žurnál - 15. 11. 2004)

J. Patočka, J. Kulfan:

- 1) Mníška veľkohlavá opäť škodila na Slovensku. *Biológia, Ekológia, Chémia*, Vol. 9, No. 2, 2004, p. 14-15 + obálka.

Populárno-vedecké príspevky v rozhlase

M. Saniga:

- 1) Čo nového v prírode. (Rádio Lumen, „živý vstup“, 07.01.2004)
- 2) Zvieratá a zima. (Rádio Lumen, „živý vstup“, 21.01.2004)
- 3) Extrémna zima a živočíchy. (Rádio Twist, „rozhovor“, 14.02.2004)
- 4) Zachráňme človeka pred človekom. (Rádio Slovensko, „živé slová“, 22.03. 2004)
- 5) V kvapke vody sa zrkadlí obraz nášho vnútra... (Rádio Slovensko, „ranné zamyslenie“, 22.03.2004)
- 6) 1. apríl – deň vtákov. (Rádio Slovensko, „ranné zamyslenie“, 01.04.2004)
- 7) Jar v prírode. (Rádio Regina, „rozhovor“, 09.04.2004)
- 8) Jarná nálada v horách. (Rádio Slovensko, „Štúdio Slovensko, 11.04.2004)
- 9) Ako prežívajú zvieratá jar? (Rádio Slovensko, „živý vstup“, 12.04.2004)
- 10) Atmosféra na hlucháňom tokanisku. (Rádio Slovensko, „živý vstup“, 14.05.2004)
- 11) Návrat arktickej zimy si vyžiadal u operencov krutú daň. (Rádio Regina, „živý vstup“, 24.05.2004)
- 12) Rozhovor o populárno-vedeckých knihách. (Rádio Slovensko, „Konečne sobota“, 19.06.2004)
- 13) Čo nového v letnej prírode? (Rádio Lumen, „živý vstup“, 30.06.2004)
- 14) Leto v prírode. (Rádio Slovensko, „živý vstup“, 05.07.2004)
- 15) J. D. Matejovie. (Rádio Slovensko, „ranné zamyslenie“, 12.07.2004)
- 16) Medvede a lesné plody...(Rádio Slovensko, „rozhovor“, 20.07.2004)
- 17) Kde sa v nás podelo národné povedomie našich predkov. (Rádio Slovensko, „živé slová“, 25.07.2004)

- 18) Zvieratá a mláďatá... (Rádio Slovensko, „rozhovor“, 11.08.2004)
- 19) Koniec leta...(Rádio Lumen, „živý vstup“, 01.09.2004)
- 20) Aký osud predurčí Homo sapiens svojej matičke Zem? (Rádio Slovensko, „ranné zamyslenie“, 22.09.2004)
- 21) Medvede...(Rádio Slovensko, „živý vstup“, 24.09.2004)
- 22) Hodnotu lesa nemožno vyčíslit' v nijakej mene...(Rádio Slovensko, „ranné zamyslenie“, 06.10.2004)
- 23) Sovie kvílenie...(Rádio Lumen, „živý vstup“, 06.10.2004)
- 23) Súťaž o prírode – tetrov hlucháň...(Rádio Regina B. Bystrica, 09.10.2004)
- 25) V prírode to vyzerá ako na jar...(Rádio Regina B. Bystrica, „živý vstup“, 22.10.2004)
- 26) Jesenná nálada v zátišiach prírody. (Rádio Slovensko, „živý vstup“, 06.11.2004)
- 27) Príroda okolo Kataríny... (Rádio Lumen, „živý vstup“, 24.11.2004)
- 28) Medvede po veternej víchrici. (Rádio Twist, „Žurnál“, 25.11.2004)

G. Juhásová:

- 1) Choroby a škodcovia gaštana jedlého. (Slovenský rozhlas, relácia Popoludnie s rozhlasom, beseda za okrúhlym stolom, 9.6.2004)
- 2) Perspektívy pestovania gaštana jedlého na Slovensku. (Slovenský rozhlas, relácia Dobré ráno, 1.10.2004)
- 3) O osude starých stromov. (Rádio Twist, október 2004)

Populárno-vedecké príspevky v televízii

M. Saniga:

- 1) Ako ďalej v NP Veľká Fatra. (STV2, „Regionálny denník“, 06.02.2004)
- 2) Veda a príroda. (STV2, „Regionálny denník“, 19.02.2004)
- 3) Popularizácia vedy cez populárno-vedecké publikácie. (Televízia Markíza, „Teleráno“, 21.01.2004)
- 4) Chodníčkami Veľkej Fatry. (Prírodovedný dokumentárny film o prírodných skvostoch pohoria Veľkej Fatry, STV2, 09.03.2004)
- 5) Dve lásky inžiniera SANIGU. (Prírodovedný dokumentárny film o murárikovi červenokrídlom a hlucháňovi obyčajnom, STV2, 11.03.2004)

- 6) Medvede sa potulujú po Starých Horách. (Televízia Markíza, „Televízne noviny“, 19.03.2004)
- 7) Návrat arktickej zimy si vyžiadal u operencov krutú daň. (STV1, „Správy“, 24.05.2004)
- 8) Návrat arktickej zimy si vyžiadal u operencov krutú daň. (Markíza, „Televízne noviny“, 24.05.2004)
- 9) Imisné poškodenie lesných ekosystémov. (STV 2, „Regionálny denník“, 22.10.2004)
- 10) Dopad víchrice v lesných ekosystémoch na živočíchy. (STV 2, „Regionálny denník“, 23.11.2004)
- 11) Čo s medveďmi v oblastiach po víchrici. (STV1, „Správy“, 25.11.2004)
- 12) Na Katarínu medveď lezie pod čečinu. (TV JOJ, „Televízne noviny“, 25.11.2004)

G. Juhárová:

- 1) Lipa Kráľa Mateja a jej budúcnosť. (Regionálne vysielanie STV Bratislava, 9.12.2004)
- 2) Gaštan jedlý a možnosti jeho záchrany v rámci Eurofondov. (Regionálne vysielanie STV Banská Bystrica, 11.11.2004)
- 3) Príčiny poškodenia vybraných druhov drevín v Leviciach. (Regionálne vysielanie STV Levice, apríl 2004)
- 4) Prežijú jedlé gaštany inváziu parazitických húb? (Televízne noviny STV1, október 2004)

J. Patočka:

- 1) Slovenská televízia a televízia JOJ v máji 2004: interview o premnožení húseníc mníšky *Pentphora morio* na Sklovsku v rámci vysielaných správ.

I. Mihál:

- 1) Otravy muchotrávkami. (TV JOJ - 27.7.2004, Televízne noviny)

J. Kukla:

- 1) Komentár k problematike tatranských lesov po novembrovej vetrovej kalamite (telefonické vstupy v rámci rozhovoru s MŽP SR v STV1; Správy a komentáre, 22.11. 2004)

2. Usporiadanie domácich vedeckých podujatí (vrátane kurzov a škôl), s uvedením názvu podujatia, dátumu a miesta konania a počtu účastníkov

- Konferencia: „Dreviny vo verejnej zeleni“

8.6.2004-9.6.2004, Zvolen (62 domácich a zahraničných účastníkov)

Usporiadatelia: ÚEL SAV Zvolen, Pobočka biológie drevín Nitra, Slovenská spoločnosť pre vedy poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske pri SAV Bratislava, Pobočka Nitra, Mesto Zvolen - Mestský úrad Zvolen.

Najvýznamnejšie závery konferencie: Vyhodnotili sa výsledky výskumu drevín vo verejnej zeleni z hľadiska ich pestovania, ochrany a údržby a priblížili sa reálne možnosti integrovanej ochrany drevín s cieľom minimálnej záťaže životného prostredia. Poukázalo sa na nové možnosti zlepšenia starostlivosti o dreviny v mestách a verejnej zeleni vôbec.

- Seminár pri príležitosti Modrokamenských gaštanových slávností: **„Choroby a škodcovia gaštana jedlého“**

3.10.2004, Modrý Kameň (32 účastníkov)

Usporiadatelia: ÚEL SAV Zvolen, Pobočka biológie drevín Nitra, Slovenská spoločnosť pre vedy poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske pri SAV Bratislava, Pobočka Nitra, mesto Modrý Kameň, Múzeum Hrad Modrý Kameň.

Najvýznamnejšie závery seminára: Zdôraznil sa význam biologickej ochrany gaštana jedlého voči karanténnej hube *Cryphonectria parasitica* (Murr.) Barr. a poukázalo sa na ďalšie škodlivé činitele, ktoré poškodzujú túto lesnícky významnú a ovocinársky hodnotnú drevinu.

3. Členstvo v organizačných výboroch domácich vedeckých podujatí, s uvedením názvu podujatia, dátumu a miesta konania

- „Hole a horná hranica lesa vo Veľkej Fatre (problémy, ochrana a využívanie)“, 5. február 2004, Staré Hory, 120 účastníkov, (M. Saniga, spoluorganizátor)
- „Dreviny vo verejnej zeleni“, 8.6.2004 - 9.6.2004, Zvolen (G. Juhásová, S. Bernadovičová, H. Ivanová)
- „Modrokamenské gaštanové slávnosti“, 3.10.2004, Modrý Kameň (G. Juhásová)
- „Arachnologické dni 2004“, 31.5. - 4.6.2004, Zemplínske vrchy - Kráľovský Chlmec (I. Mihál)

4. Domáce vyznamenania a ceny za vedeckú a inú činnosť a iné dôležité informácie k vedecko-organizačným a popularizačným aktivitám (uviest' konkrétne)

- Holubyho pamätná medaila Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV za celoživotné dielo pri príležitosti životného jubilea (F. Mercel)
- SBS pri SAV udelila RNDr. F. Mercelovi, CSc. čestný titul „Čestný člen SBS“

5. Členstvo v redakčných radách domácich časopisov

člen redakčnej rady Biológia Bratislava (A. Krištín)

člen redakčnej rady Tichodroma Bratislava (A. Krištín)

člen redakčnej rady Enviromagazín (J. Šteffek)

člen redakčnej rady Naturae Tutela (J. Šteffek)

člen redakčnej rady Folia oecologica (M. Barna, A. Cicák, P. Kaňuch, J. Kulfan, H.

Ivanová, P. Zach, E. Bublinec, J. Kukla, F. Tokár)

člen Redakčnej rady časopisu ACADEMIA (E. Bublinec)

člen Redakčnej rady Forestry Journal (E. Bublinec)

6. Činnosť v domácich vedeckých spoločnostiach

- podpredseda Slovenskej ornitologickej spoločnosti a predseda Výboru Stredoslovenskej pobočky SOS (A. Krištín)
- člen výboru Slov. zoologickej spoločnosti (A. Krištín)
- člen výboru Stredoslovenskej pobočky SOS (P. Zach)
- člen výboru Slovenskej entomologickej spoločnosti (P. Zach, J. Kulfan)
- predseda výboru Skupiny pre ochranu netopierov na Slovensku (P. Kaňuch)
- Slovenská zoologická spoločnosť – člen (J. Šteffek, J. Kulfan)
- čestný člen Slovenskej entomologickej spoločnosti pri SAV (J. Patočka)
- Slovenská ornitologická spoločnosť – člen (P. Kaňuch, M. Saniga, M. Sárossy, P. Zach)
- Slovenská spoločnosť pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri

- SAV – člen (K. Adamčíková, S. Bernadovičová, M. Bolvanský, H. Ivanová, G. Juhásová, M. Kobza, K. Pastirčáková, R. Sásik, A. Šalgovičová, F. Tokár, I. Mihál, E. Bublinec, M. Kuklová, J. Kukla, B. Schieber)
- Slovenská spoločnosť pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV (G. Juhásová – členka Ústredného výboru v Bratislave a Pobočky v Nitre)
 - Slovenská spoločnosť pre vedy poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne pri SAV (J. Kukla - člen Výboru Lesníckej sekcie)
 - Slovenská botanická spoločnosť pri SAV – člen (K. Adamčíková, H. Ivanová, G. Juhásová, F. Mercel, F. Tokár, J. Šteffek, M. Kuklová)
 - Slovenská mykologická spoločnosť pri SAV – člen (G. Juhásová, K. Pastirčáková, I. Mihál)
 - Slovenská ekologická spoločnosť pri SAV – člen (F. Tokár, I. Mihál, E. Bublinec, J. Kukla, B. Schieber, M. Kuklová)
 - tajomník Arachnologickej sekcie Slovenskej entomologickej spoločnosti pri SAV (I. Mihál)
 - člen Slovenskej klimatologickej spoločnosti pri SAV (I. Mihál)
 - člen výboru Societas pedologica slovacae (E. Bublinec, J. Kukla)
 - člen Odboru pôdoznanectva a ochrany pôdy Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (E. Bublinec, J. Kukla)
 - riadny člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (E. Bublinec)
 - člen Lesníckeho odboru SAPV (E. Bublinec)
 - čestný člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (C. Greguš)
 - člen Slovenskej meteorologickej spoločnosti pri SAV (D. Kellerová)
 - člen Slovenskej pobočky Medzinárodnej únie pôdoznaleckých vied IUSS, International Union of Soil Sciences (J. Kukla)

7. Účasť na výstavách a jej zhodnotenie -

IX. Činnosť knižnično-informačného pracoviska

1. Uviest', či ide o knižnicu alebo základné informačné stredisko (počet pracovníkov, prepočítaný na plný úväzok)

Centrum vedeckých informácií s počtom pracovníkov:

Ing. Katarína Sládeková: vysokoškolské vzdelanie
celý pracovný úväzok 7,5 h, pracovisko Zvolen
RNDr. Dagmar Kúdelová: vysokoškolské vzdelanie
celý pracovný úväzok 7,5 h, pracovisko Zvolen
Mária Turčeková: stredoškolské vzdelanie
celý pracovný úväzok 7,5 h, pracovisko Nitra

2. Prehľad poskytnutých knižnično-informačných služieb (rešerše, výpožičky, reprografie a pod.)

Položka

Výpožičky kníh:	88
Výpožičky periodík:	129
MVS z iných knižníc:	35
MVS pre iné knižnice:	4
Poskytnuté bibliografické a faktografické informácie:	128

MVS – Medziknižničná výpožičná služba

3. Stav knižničných fondov (počet titulov dochádzajúcich periodík, počet dizertácií, fotodokumentov a pod.)

Počet titulov dochádzajúcich periodík:	29
Domáce:	18
Zahraničné:	11
Knižné prírastky spolu:	49
Kúpa:	13
Výmena:	11
Dar:	25
Separáty:	33
Projekty, Správy:	6
Dizertačné práce:	1
Autoreferáty:	26
Účelová literatúra (skriptá, zborníky, brožúry):	1

X. Hospodárenie organizácie

1. Príspevkové organizácie SAV

a) Náklady PO SAV

v tis. Sk

Kategória	Plán na rok 2004 (posl.uprav.)	Skutočnosť k 31.12.2004 celkom	z toho:	
			z príspevku	z vlastných zdrojov
Kapitálové výdavky	1169	2 498	1 169	1 329
Náklady celkom:	26 216	25 072	22 646	2 426
z toho:				
- mzdové náklady (účet 521)	12 112	12 217	12 169	48
- odvody do poisťovní a NÚP (účet 524-525)	4 549	4 374	4 357	17
- vedecká výchova	1 471	1 471	1 471	-
- náklady na projekty (VEGA, APVT, ŠO, ŠPVV, MVTP a i.)	4 728	4 728	4 728	-
- náklady na vydávanie periodickej tlače	50	79	79	-

b) Tržby PO SAV

v tis. Sk

Kategória	Plán na rok 2004	Plnenie k 31.12.2004
Výnosy celkom:	26 216	25 121
z toho:		
-príspevok na prevádzku (účet 691)	23 046	22 646 presun 400 r.2005
- vlastné tržby spolu:	3 170	2 475
z toho:		
- tržby za nájomné	170	201
- tržby na riešenie projektov (tuzemských + zahraničných, z účtu 64)	1 000	1 816

Príspevkové organizácie

- 1) Podiel: $\frac{\text{Celkové pridelené prostriedky zo štátneho rozpočtu + tržby}}{\text{prepočítaný počet pracovníkov organizácie}} = \frac{25121}{56,39} = 445\,487$
- 2) Podiel: $\frac{\text{Celkové pridelené prostriedky zo štátneho rozpočtu + tržby}}{\text{prepočítaný počet vedeckých pracovníkov organizácie}} = \frac{25121}{28,09} = 875\,601$

XI. Nadácie a fondy pri pracovisku

(s uvedením názvu, zamerania)

Nadácia „PRO NATURA“ bola preregistrovaná v zmysle zákona č. 207/96 Z. z. dňa 29. 9. 1997. Cieľom nadácie je podporovať vedecké bádanie, výchovu, publikačnú aktivitu, medzinárodné kontakty v oblasti prírodného a životného prostredia a rozvoj ekológie ako syntetizujúcej vedy. Podpora materiálneho a technického budovania uvedených aktivít a príprava špičkových odborníkov v oblasti environmentalistiky a ekológie doma i v zahraničí.

XII. Iné významné činnosti pracoviska

Ústav ekológie lesa SAV si udržuje stále vysoký spoločenský kredit. Je žiadaný o ekologické expertízy k významným národohospodárskym problémom. V poslednom období sa intenzívne podieľal na spracovaní štúdie k vetrovej kalamite vo Vysokých Tatrách ale aj v ďalších regiónoch Slovenska. Jeho pracovníci informovali o súčasnej situácii, ale najmä analyzovali príčiny tejto ekologickej katastrofy, formovali dopady na prírodné prostredie, návrhy obnovných opatrení a prioritu zásahov a urobili aj prognózu s pohľadom na vývin situácie v budúcnosti. Pre ŠL TANAPu spracovali zámer o sprístupnenie lesných porastov v priestore Vyšných Hágov, ktorý odobrilo aj MŽP SR. Pracujú aj vo viacerých grémiách, ktoré sa zaoberajú sanovaním tejto ekologickej katastrofy. V rámci Ministerstva pôdohospodárstva SR, najmä na žiadosť jeho Lesníckej sekcie, spolupracovali na vypracovaní Koncepcie ochrany lesa na území TANAPu po vetrovej smršti, ktorá zahŕňa základné rámcové postupy pre najbližšie obdobie.

Okrem toho, pracovníci ústavu poskytli viaceré informácie pre poslancov, tlač, rozhlas a televíziu a spolu s LF TU zorganizovali tlačovú konferenciu k tejto problematike.

Ústav v uplynulom roku participoval na riešení 11 zahraničných dvojstranných a viacstranných projektov. Zahraniční partneri poskytovali podporu formou úhrady poplatkov súvisiacich s vedeckým podujatím, alebo poskytli vecné dary. Viaceré projekty boli podporené aj finančne. Menovite išlo o projekty riešené v rámci medzinárodného programu European commission DG, Research Unit BO3 a 2 projekty Európskej únie. Finančne významná je aj spolupráca na projektoch s inštitúciami v Belgicku a Fínsku.

Úspešne sa rozvíja spolupráca s Lesníckym výskumným ústavom (Institut za gorata) Bulharskej akadémie vied. V súčasnosti sa rieši spoločný Joint Research Project pod názvom „Forest ecosystem response to global change and environmental pollution in southern and central Europe: consequences for forest management and nature conservation“. Pracovník nášho ústavu bol menovaný za člena redakčnej rady vedeckého časopisu *Silva Balcanica* a pracovník Lesníckeho výskumného ústavu zo Sofie sa stal členom redakčnej rady časopisu *Folia Oecologica*, ktorý vydáva SAV. V tomto roku sa uskutočnila aj ďalšia vzájomná výmena vedeckých pracovníkov medzi FRI BAV a ÚEL SAV.

Vedecká práca pracovníkov ústavu je podložená početnou a rozmanitou publikačnou činnosťou. Jednotliví vedeckí pracovníci sa presadzujú v renomovaných medzinárodných vedeckých časopisoch uvedených v databázach Current Contents alebo iných významných

databázach a využívajú publikovanie aj v domácich publikačných médiách. Pochváliť sa môžu viacerými vydarenými monografiami V roku 2004 prezentovali výsledky svojej práce v 7 krajinách a ústav navštívilo celkom 10 vedeckých pracovníkov zo zahraničia.

Ústav aj tohto roku organizoval alebo sa podieľal na organizácii viacerých národných aj medzinárodných podujatí. Výsledky výskumu drevín vo verejnej zeleni sme už tradične prezentovali na konferencii s medzinárodnou účasťou, ktorú už po štvrtý raz zorganizovalo naše pracovisko pod názvom „Dreviny vo verejnej zeleni“.

Za významný pozitívny fakt považujeme skutočnosť, že aj tohto roku Ústav ekológie lesa SAV skončil s aktívnym hospodárskym výsledkom, ktorý sa prejavil v naplnení odpisov do fondu reprodukcie hmotného investičného majetku. Ukončilo sa majetko-právne vysporiadanie budovy, vrátane pozemku.

Významným osvetovo – popularizačným medzníkom v propagácii výsledkov vedy bolo založenie Centra pre vedeckú turistiku na Slovensku pri ÚEL SAV vo Zvolene. Centrum vyvíja aktivity v oblasti ochrany prírody, environmentalistiky, vzdelávaní a prezentácii Slovenska ako krajiny s jedinečným prírodným bohatstvom. Aj v roku 2004 Centrum organizačne zabezpečovalo návštevy viacerých prominentných hostí a vedecko-výskumných tímov zo zahraničia v chránených územiach Slovenska.

Ústav ekológie lesa sa už pravidelne podieľa na zostavovaní Správy o lesnom hospodárstve SR, tzv. Zelenej správy pre vládu SR, ktorá je publikovaná v slovenskej a anglickej verzii.

Zvlášť významná je vedecko-pedagogická aktivita, o ktorú sú stále žiadani pracovníci ústavu z viacerých univerzít na Slovensku. Je to predovšetkým TU Zvolen so svojimi 4 fakultami, SPU Nitra, UMB Banská Bystrica, Prírodovedecká fakulta UK v Bratislave, PF-KU v Ružomberku, Prešovská univerzita – Fakulta humanitných a prírodných vied, MZLU v Brne, ale aj univerzity v Olomouci, Prahe, Gödölö, Budapešti, Varšave atď. Pracovníci ústavu zabezpečovali alebo sa podieľali na výučbe 19 predmetov prednáškami a na 10 predmetoch cvičeniami. Okrem toho sa aktívne podieľajú na vedení študentov v rámci vedeckej výchovy, v komisiách pre obhajoby dizertačných prác, v habilitačných komisiách, inauguráciách profesorov a v komisiách pre štátne záverečné skúšky na VŠ. Ďalej pracovníci ÚEL SAV sú členmi a funkcionármi Spoločných odborových komisií pre obhajoby dizertačných a doktorských dizertačných prác. Pracovník ústavu je členom aj Spoločnej komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác (DrSc.) vo vedných odboroch 15-21-9 (Ekológia) a 39-15-9 (Environmentalistika). ÚEL SAV je akreditovaný pre výchovu

vedeckých pracovníkov vo vednom odbore 15-21-9 (Ekológia) a 41-97-9 (Ochrana rastlín). V súčasnosti školí 9 interných a 14 externých doktorandov.

Ústav kladie zvlášť dôraz na budovanie knižnično-informačného pracoviska. Jeho dobré fungovanie považuje za veľmi významnú pomoc pri zabezpečovaní úspešného riešenia vedeckých i aplikačných úloh ústavu i pri propagácii ústavu. Do knižnice prichádza 20 časopisov (z toho 12 zo zahraničia). Knižný prírastok v roku 2004 predstavoval 49 položiek. Dôležitú súčasť nárastu uvedených položiek predstavovali hodnotné dary zo zahraničia. Bola vybudovaná aj prípojka na systém SANET II optickým káblom, ktorého parametre spĺňajú európske kritériá v oblasti prenosovej rýchlosti. Taktiež bol vybudovaný základ počítačového uzla pre všetky pracoviská SAV v stredoslovenskom regióne.

Za veľmi významnú udalosť treba označiť reakreditáciu ústavu do kategórie A, t. j. medzi vynikajúce ústavy.

XIII. Vyznamenania, ocenenia a ceny udelené pracovníkom organizácie v roku 2004 (mimo SAV)

- Ďakovný list MŽP SR za mimoriadny prínos pre rozvoj ekologického vedomia udelený RNDr. Jozefovi Šteffekovi, CSc.

XIV. Poskytovanie informácií v súlade so zákonom o slobode informácií

-

XV. Závažné problémy pracoviska a podnety pre činnosť SAV

Všeobecným problémom, ktorý komplikuje vedeckú výchovu, je umiestnenie jej absolventov po úspešnej obhajobe dizertačnej práce. Jeden zo spôsobov riešenia tohto stavu by bol status postdoc, ktorý by, po zdokonalení vo vedeckej činnosti, umožnil preklenúť súčasnú nepriaznivú situáciu.

Za závažný problém rýchlejšieho rozvoja biologicko-ekologických, predovšetkým poľnohospodársko-lesníckych vied, považujeme aj naďalej nevhodné kritériá pre udeľovanie vedeckej hodnosti „DrSc.“. Bolo by preto dobré, keby na tvorbe novelizovaných kritérií participovali vedeckí pracovníci nášho ústavu. Nazdávame sa, že absencia hodností DrSc. v SAV negatívne ovplyvňuje zastúpenie jej pracovníkov v rozličných komisiách, pretože sa tam dostanú zástupcovia z VŠ, ktorí majú možnosť získať vedecko-pedagogický titul “profesor”, aj keď bez vedeckej hodnosti DrSc.

Nazdávame sa, že certifikáty pre Centrá excelentnosti SAV by mali byť udeľované separátne podľa rozdelenia ústavov SAV do vedných oblastí pre ich vnútroakademickú akreditáciu a nie bez ohľadu na skupiny vied ako je to v súčasnosti. Takýto kľúč by sa mal zvoliť aj pre hodnotenie najlepších doktorandov a poskytovanie mzdových finančných prostriedkov pre ich prijatie do zamestnania v SAV.

Ďalším problémom je nedostatok finančných prostriedkov pre zabezpečenie dostatočného množstva laboratórnych analýz v rámci doktorandského štúdia. Aj tu by bolo treba rozlišovať vedné odbory podľa experimentálnej náročnosti a bonifikovať doktorandov tak, ako je to napr. pri komisiách VEGA.

Vedenie a vedecká rada ústavu sa nazdáva, že by bolo treba fond finančných prostriedkov na grantové projekty VEGA zvýšiť tak, aby sa vyrovnali s výškou financií v rezorte MŠ-SR a boli pridelované na granty aj kapitálové prostriedky.

V ústavoch SAV je relatívne malý záujem o popularizáciu vedy, skutočnosť, ktorá sa často konštatuje. Je to pochopiteľné, lebo odbornopopulárne články, rozhlasové, televízne a iné masmediálne aktivity nemožno odpočítavať pre projekty VEGA a uvedený typ prác sa všeobecne aj pri akreditácii ústavov málo zohľadňuje. Navrhujeme preto, aby propagácia a popularizácia výsledkov bola zaradená medzi akreditačné kritériá v SAV.

Na záver ďakujeme P-SAV, že aj v roku 2004 podporovalo ústav so zohľadnením jeho zvýšených nákladov pre mimobratislavskú lokalizáciu. Ústav ekológie lesa SAV je konsolidovaným vedeckým pracoviskom, ktoré je jedinečné svojím zameraním s lokalizáciou

v centre Slovenska. Spoločne so svojou Pobočkou v Nitre a výskumnou základňou v Starých Horách pokrýva široký geografický a intelektuálny priestor. Potvrdilo sa to aj pri reakreditácii ústavu a jeho zaradení do kategórie excelentných ústavov v skupine A.

Správu o činnosti organizácie SAV spracoval(i): uviesť meno a telefón

Ing. Margita Kuklová, CSc. (kuklova@sav.savzv.sk), telefón: 045-5330914

Za pomoci kolegov z pracovísk vo Zvolene a v Nitre.

Zostavovatelia príloh:

Príloha 1: Bc. Jana Marečková

Príloha 2: Ing. Peter Zach, CSc.

Príloha 3: Ing. Katarína Sládeková

Príloha 4: Ing. Margita Kuklová, CSc.

Príloha 5: Ing. Milan Barna, PhD.

Zvolen, 15. 1. 2005